

Az ő vállára helyezem
Dávid házának kulcsát.
Amit ő kinyit, nincs, aki
bezárja, és amit ő bezár,
nincs, aki kinyissa.

Iz 22,22

Új Ember

KATOLIKUS HETILAP

ferenc
300

LXXXII. évf. 36. (4070.)
2026. szeptember 6.
Ára 475 Ft

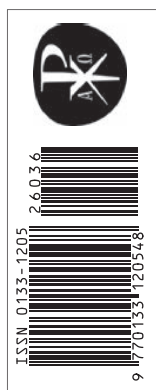

Fotó: Lambert Attila

Nem önmarcangolásra, hanem felelősségvállalásra van szükség

Az elesett hősökre emlékeztek a mohácsi csata 500. évfordulóján

15–19. oldal

Tanévnyitó konferenciát
szervezett a KaPi

8–10. oldal

Európai fiatalok
a békéért

11–12. oldal

In memoriam
Öveges József

21. oldal

A liturgikus reform és az Egyház élő hagyománya

Az augusztus 26-i általános kihallgatást a Szent Péter-bazilikában tartották, ahol a Szentatya az Olaszországból és a világ minden tájáról érkező hívőkkel és zarándokcsoportokkal találkozott. Leó pápa folytatta a II. Vatikáni Zsinat dokumentumairól szóló katekézissorozatát. Beszédének témája: *A Sacrosanctum Concilium konstitúció. A liturgikus reform indítékai* (az elhangzott olvasmány: Zsid 10,8–10). Katekézisében lezárta a *Sacrosanctum Concilium* konstitúcióról szóló sorozatot, és bemutatta a liturgikus reform legfontosabb indítékait. Felidézte, hogy a reform nem jelentett szakítást az Egyház hagyományával, hanem a 20. század eleje óta kibontakozó megújulási folyamatba illeszkedett. Hangsúlyozta, hogy célja a hívők teljes, tudatos és tevékeny részvételének elősegítése, valamint a liturgia gazdagságának hozzáférhetőbbé tétele volt. Végül arra buzdította a pásztorokat, hogy olyan, nemes egyszerűségben tündöklő liturgiát mozdítsanak elő, amely megjeleníti az Egyház egységét, s az evangelizáció kegyelmi eszközévé válik. Ezt követően több nyelven összefoglalta katekézisét, majd üdvözölte a jelen lévő hívőket. Az általános kihallgatás a Miatyánk elimádkozásával és apostoli áldással zárult. Az alábbiakban XIV. Leó pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

Kedves testvéreim!

A *Sacrosanctum Concilium* (a továbbiakban: SC) konstitúcióról szóló utolsó katekézisemben ma azokkal az indítékokkal szeretnék foglalkozni, amelyek a liturgia reformjának előmozdítására készítették a zsinati atyákat. E tekintetben különösen eligazító Giovanni Battista Montini bíborosnak, Milánó akkori érsekének *Harmadik levél a zsinatról* című írása, amelyet 1962. október 28-án küldött egyháza híveinek. A liturgia – írta – „őszinte kifejezése mind az isteninek, mind az emberinek. A liturgia kifejezésmód. Egyfelől az isteni tanítás közvetítője, másfelől az Istennel folytatott párbeszéd hangja. Világos, hogy tanítói szerepéről nem mondhat le, és azt is lehetővé kell tennie, hogy a hit és az áhítat természetes és mindenki számára érthető kifejezést kapjon” (Giovanni Battista Montini: *Terza lettera dal Concilio*, Rivista Diocesana Milanese 51 [1962] 922.) E meggyőződésektől indítatva a későbbi Szent VI. Pál pápa kijelentette, hogy a hívők „nem maradhatnak többé némák és tétlenek, és nem is szabad annak maradniuk. Testi jelenlétük nem egyeztethető össze lelki távollétükkel” (uo.).

Nyilvánvaló, hogy ezek a kijelentések összecsengenek azokkal, amelyek később a zsinati konstitúció 48. pontjában olvashatók: „Az Egyház tehát körültekintő gondoskodással arra törekszik, hogy a hívők ne csak mint kívülállók vagy mint néma szemlélők legyenek jelen a hitnek ezen misztériumán, hanem azt a szertartásokon és imádságokon keresztül jól megértve, a szent cselekményben tudatosan, áhítattal és tevékenyen vegyenek részt; tanuljanak Isten igéjéből, merítsenek erőt az Úr testének terített asztaláról, adjanak hálát Istennek, a szeplőtelen áldozatot nemcsak a pap keze által, hanem vele együtt följánlván tanulják meg önmagukat följánlani, és napról napra váljanak eggyé Istennel és egymás között a közvetítő Krisztus segítségével.” Ezekben a szavakban a liturgia értékének megújult tudata mutatkozik meg.

Az Egyház rituális cselekményei által, miközben megvalósul az üdvösség művének emlékezete, lehetőség nyílik az Istennel való valódi kapcsolat megélésére, az üdvözítő eseménybe való bekapcsolódásra. Mivel a szent liturgia gesztusai és szavai döntő fontosságúak e tapasztalat megvalósulásához, a hívők részvétele nem lehet passzív.

Ami változik, és ami változatlan

A zsinati reform, amikor középpontba állította azt, ami az egyházi tapasztalat szívét alkotja, úgy kívánta felragyogtatni a liturgiát, mint „annak az isteni cserének az elsődleges forrását, amelyben Isten életét kapjuk” (A *zsinat második ülésszakának ünnepélyes bezárása*, VI. Pál pápa beszéde, 1963. december 4.). Ebből a meggyő-

ződésből született az az igény, hogy valamennyi hívő számára hozzáférhetőbbé tegyék a bibliai szövegek és az imádságok gazdagságát, a szertartás rendjét pedig áttekinthetőbbé tegyék az akkor használatban lévő liturgikus könyvekben előírthoz képest. A liturgia ugyanis, minthogy élő valóság, a századok során mindig fejlődésen és változáson ment keresztül. A tanítóhivatal mindig az adott kor igényeihez igazította a liturgia formáit. Nem meglepő tehát, hogy a II. Vatikáni Zsinat is – a hagyomány örökségének legteljesebb tiszteletben tartásával és éppen annak érdekében, hogy azt jobban hozzáférhetővé tegye – szükségesnek ítélte a liturgikus könyvek felülvizsgálatát.

Azt a célkitűzést, amelyet az atyák a szívükön viseltek, a *Sacrosanctum Concilium* konstitúció 21. pontja világosan megfogalmazza: „Az Egyház mint jóságos anya – hogy a keresztény nép a szent liturgiában biztonságosabban elnyerhesse a kegyelmek bőségét – gondosan kívánja végrehajtani a liturgia általános megújítását. A liturgia ugyanis részben az isteni alapítás folytán változhatatlan, részben változásnak alávetett összetevőkből áll, melyek az idők folyamán változhatnak, s változniuk is kell, ha netalán olyan elemek épültek be, melyek a liturgia benső természetének kevésbé felelnek meg, vagy alkalmatlanokká váltak. Ebben a megújításban a szövegeket és a szertartásokat úgy kell rendezni, hogy világosabban fejezzék ki a jelzett szent valóságokat, s így a keresztény nép, amennyire csak lehet, könnyen fölfoghassa őket, és általuk teljesen, tevékenyen és a közösség jellegének megfelelően együtt ünnepelhesen.”

A liturgia isteni, változhatatlan elemei, illetve emberi elemei közötti megkülönböztetés XII. Piusz pápa *Mediator Dei* kezdetű enciklikájára nyúlik vissza; az emberi elemek ugyanis „változhatnak aszerint, amint a különböző idők és szükségletek kívánják, és amint azokat az egyházi tanítóhivatal a Szentlélek irányítása mellett jóváhagyja” (*Acta Apostolicae Sedis* 39 [1947] 541–542).

Téves értelmezések

Az „általános reform” igénye egyébként nem egyik pillanatról a másikra jelent meg: már a 20. század elejétől egymást követő pápák tevékenységében megmutatkozott, összhangban a liturgikus mozgalom törekvéseivel. Annak szükségességét, hogy a hívők ne „kívülállókként vagy néma szemlélőkként” legyenek jelen a szertartásokon, már XI. Piusz *Divini Cultus* kezdetű apostoli konstitúciója is megfogalmazta. Ezenkívül megemlíthetjük XII. Piusznak a nagyheti szertartások rendjére vonatkozó intézkedéseit: e szertartásokat ismét a húsvéti események időpontjának megfelelő órákra helyezte, miután évszázadokon át a reggeli órákban végezték őket. Arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy Szent XXIII. János szükségesnek ítélte a breviárium és a misekönyv előírásainak (rubrikáinak) egyszerűsítését, és azt az 1960. július 25-én kelt *Rubricarum instructum* kezdetű motu proprioal jóváhagyta; ebben a meghirdetett egyetemes zsinatra bízta a liturgia reformjára vonatkozó alapelvek előterjesztését.

A II. Vatikáni Zsinat által előmozdított liturgikus reform tehát az Egyház élő hagyományának vonalába illeszkedik. Helyes értelmezése azt is lehetővé teszi, hogy elutasítsuk azokat a visszaéléseket, amelyek a zsinat utáni időszakban az Egyház bizonyos köreiben jelentkeztek, és amelyek sajnos olykor még ma is előfordulnak, mert a reform alapjául szolgáló elvek némelyikét abszolutizálják vagy tévesen értelmezik.

Ezzel kapcsolatban érdemes felidéznünk, hogy a zsinati konstitúció kijelenti: „A liturgikus cselekmények nem magáncselekmények, hanem az Egyháznak, »az egység sakramentumának«, tudniillik a püspökök vezetése alatt egybegyűlt és rendezett szent népnek az ünneplései. Ezért a liturgikus cselekmények az Egyház egyetemes misztikus testéhez tartoznak, azt teszik láthatóvá és reá hatnak” (SC26).

Ezért a pásztoroknak – a püspököknek, de minden egyes papnak is – elsőrendű feladata, hogy olyan liturgiát őrizzenek és mozdítsanak elő, amely a liturgikus előírások megtartásával nemes egyszerűségben tündököl (vö. SC 34), s így megjeleníti az egy, szent, katolikus és apostoli egyházat. Az ilyen liturgia egyben az evangelizáció alapvető hordozója lesz, olyan kegyelmi eszköz, amely által – miként a zsinat tanítja – megtanulhatjuk felajánlani önmagunkat, és Krisztus közvetítésével tökéletessé válunk az Istennel és az egymással való egységben (vö. SC 48).

Fordította: Tőzsér Endre SP
Fotó: Vatican Media

Gallagher érsek látogatása Moszkvában A háborúnak véget kell vetni!

A Szergej Lavrov orosz külügyminiszterrel folytatott megbeszélés után a Szentszék államokkal és nemzetközi szervezetekkel fenntartott kapcsolatokért felelős titkára nyilatkozott a közös sajtótájékoztatón augusztus 25-én. Gallagher érsek megismételte XIV. Leó pápa felhívását a háború befejezésére. Hangsúlyozta, hogy a Szentszék készen áll minden erőfeszítést támogatni a béke megteremtése érdekében.

Az orosz külügyminisztérium moszkvai székházában augusztus 25-én tartott kétoldali találkozón Paul Richard Gallagher érsek és Szergej Lavrov orosz külügyminiszter számos közös pontot azonosított a kulcsfontosságú nemzetközi kérdésekben, egyetértve az Oroszországi Föderáció és a Szentszék közötti párbeszéd folytatásának fontosságában. A témák között szerepeltek az oroszországi katolikus közösséggel kapcsolatos kérdések, valamint az Oroszország és Ukrajna közötti békefolyamat megindítására irányuló humanitárius kezdeményezések.

Az Oroszország apostoli nunciusa, Giovanni d'Aniello érsek részvételével zajlott több mint egy óráos találkozó végén Gallagher érsek és Lavrov külügyminiszter közös sajtótájékoztatót tartottak. A Szentszék képviselője megismételte XIV. Leó pápa felhívását, hogy vessenek véget az Oroszország és Ukrajna közötti ellenségeskedésnek, és kezdjenek „valódi tárgyalásokat” a nemzetközi közösség támogatásával.

Gallagher érsek szerint a Szentszék álláspontja egyértelmű: „a konfliktust nem lehet katonai eszközökkel megoldani”. Ezért kijelentette: „Elengedhetetlen a politikai és diplo-

máciai folyamat feltételeinek megteremtése.” Arra hívta Oroszország és Ukrajna vezetőit, hogy mutassanak nyitottságot és jóakaratot, valamint tartsák tiszteletben a nemzetközi és humanitárius jogot, különösen a civilek, az infrastruktúrák, a sebesültek és a hadifoglyok tekintetében. Ezzel kapcsolatban kiemelték Matteo Maria Zuppi bíboros közelgő oroszországi missziójának fontosságát.

„Hogy világos legyen: ennek a háborúnak véget kell vetni” – szögezte le Gallagher érsek. „Sürgős és szükséges, hogy véget vessünk az ellenségeskedésnek, és úgy tervezzük meg a jövőbeli kapcsolatokat, hogy ne maradjunk a múltbeli igazságtalanságok foglyai”, és hogy a gyűlöletet megfosszuk erejétől.

Szergej Lavrov, kifejezve elismerését a Szentszék Oroszországgal folytatott párbeszéd iránti nyitottságáért és a béke iránti elkötelezettségéért, kijelentette, hogy egyetért az érsekkel abban, hogy fokozni kell az együttműködést a konfliktussal kapcsolatos humanitárius kérdésekben. Az orosz külügyminiszter „nagyon hasznosnak” nevezte a találkozót.

A találkozón Paul Richard Gallagher kiemelte az egyházak és a helyi egyházi közösségek fontos szerepét a legkiszolgáltatottabbak támogatásában, a megbékélés szellemében. Az érsek találkozott a Moszkvai Patriarkátus külkapcsolatokért felelős képviselőjével, Antonij volokolamszki metropolitával is. A metropolita elégedettségét fejezte ki a két egyház, illetve a patriarkátus és a Szentszék közötti folyamatos és szívélyes kapcsolatok miatt.

Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Ramil Sitdikov/POOL/AFP

A keresztény Európa jövője

Székely János püspök a Café Francesco szabadegyetemén

Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke volt a vendége a Café Francesco keresztény kávézó szabadegyetemi előadás-sorozatának augusztus 25-én Budapesten. A sorozat második alkalmán a keresztény Európáról volt szó. Az esemény moderátora a kávézó alapítója, Rónaszéki János volt.

Mi jellemzi azt a keresztény Európát, amelyben felnőtt? – hangzott az első kérdés. Európának három szellemi gyökere van, amelyet három várossal is szoktak jelképezni: Athén, Róma és Jeruzsálem – kezdte válaszát az MKPK elnöke. – Az első a görög filozófiára és a valóság megismerhetőségére utal. Arra, hogy létezik objektív igazság: egy gyönyörű isteni rend, amely bele van ültetve a világba, és ez ki is olvasható. A második, a római jog azt a fölismerést rejtí,

tisztelték és nagyon szerették egymást. Ha nehézség volt, tudták szépen megbeszélni. Egész kicsi koromtól ezeket a kincseket szívтам magamba” – hangsúlyozta Székely János püspök.

Mik voltak azok az antropológiai, filozófiai okok, amelyek eltorzították ezt a mély megalapozottságot? – kérdezte Rónaszéki János. XVI. Benedek is rámutatott, hogy a korai nominalista filozófia mellett a felvilágosodásban találjuk meg a fordulat gyökereit. Benedek pápa ezek közé sorolja az ész önkényes önkorlátozását, mely szerint csak természettudományos igazság létezik. Ennek némiképp ellentmond, hogy a modern ember szerint az objektív igazság nem megismerhető.

A modern ember a szabadságot úgy értelmezi, hogy „nem kell Egyház, nem kell biblia, nem kell Isten. Fölnöttem, csinálók, amit akarok.” Pedig ezt a világot nem mi alkottuk, „Isten gyönyörű törvényei bele lettek írva az atomokba, a molekulákba, a galaxisokba, a sejtjeinkbe, a lelkünkbe. Ezek szerint kellene élni”. A valóság megismerhető, és létezik erkölcsi törvény, mely mindenkit kötelez – emelte ki a főpásztor. – A modern ember ez ellen zsigerileg lázad: nem megismerni akarja a világot, hanem használni.

XVI. Benedek pápa azt is hozzáteszi ehhez, hogy a modern ember gyökeresen félreérti a szabadság fogalmát. Nem veszi figyelembe, hogy

A jelenlévők kérdéseire is válaszolt az MKPK elnöke

hogy a társadalomnak méltányos és igazságos jogrend szerint kell működnie. A harmadik, a legfontosabb, Jeruzsálem – vagyis a Biblia kincsei.

A Szentírás azt tanítja, hogy minden ember Isten képmása, végtelen érték, végtelen méltósága van. Az európai kultúra ezekből a forrásokból született, és addig van jövője, amíg ezekből merít. „A mi családunkban például nem volt veszekedés. Nem volt tökéletes a családunk, de a szüleim bölcsék voltak,

sok szubjektív szabadság létezik a világban. Mint ahogy azt sem, hogy van külvilág is, melynek objektív törvényszerűségei vannak. Például az, hogy egy véges erőforrásokkal rendelkező bolygón végtelen mennyiségi növekedés nem lehetséges. A pápa harmadik felvetése, hogy az ember lényege szerint társas lény. Szeretetre születünk. Akkor lesz valaki boldog, ha az életét sikerül odaadnia.” A szeretet kötődés, odaadás, eggyé válás. És kötelesség is létezik. Ha egy édesanya valaha is szeretete a gyereket, akkor számára rengeteg minden kötelező, sok mindenről le kell mondania. Ha a férj egy kicsit is szereti a feleségét, akkor számára is sok minden – tisztelet, megbecsülés, önfeláldozás – kötelező. Ha egy fiatalot úgy nevelünk föl – mondja a teológus pápa –, hogy azt képzei, a leghatalmasabb értéke a szabadsága, akkor elveszük tőle a boldogulása legalapvetőbb útját, annak a fölismerését, hogy arra van az élete, a szabadsága, hogy odaadja. A szabadság helytelen felfogása pedig elvezet minket a szekularizációhoz – figyelmeztetett Székely János. – Modern világunkban a társadalmi élet és a vallási élet, az Istennel való kapcsolat teljesen elvált egymástól.

A család európai felfogásáról, helyzetéről szólva az MKPK elnöke kifejtette, hogy egy isteni szándék lett beleültetve a lelkünkbe: az Úristen férfinak és nőnek alkotta az embert. Isten szeretet – Atya, Fiú és Szentlélek örök szeretete, életárada. Az Atya mindent átad a Fiúnak, a Fiú pedig, aki öröktől fogva születik,

identitással kapcsolatos problémák nem genetikailag determináltak. Nagyon sokan azt képzelik, hogy valaki így született; ilyenek a génjei, nem tehet róla, ez az ő útja. Példaként az ikreknél sokszor az egyik iker fiú abszolút normális, megházasodik, boldogan él, a másik pedig azonos neműek iránt kezd vonzalmat érezni. Nyilvánvalóan nem a génjeik határozták meg ezt a döntést. Az azonos neműek iránti vonzalomra való hajlamosságot lehet örökölni, de ez nem determinálja az illető életét. Különösen a férfiidentitás megszületése bonyolult, ugyanis a kisgyerek, ahogy megszületik, önkéntelenül az édesanyjával érzi magát egynek. A fiú két éves korában döbben rá arra, hogy nem olyan, mint az anyja, hanem olyan, mint az apja. Pszichológusok azt mondják, hogy lélektanilag neki át kell mennie egy hídon az anyától az apáig. Ebben a folyamatban az is fontos, hogy az édesanya éreztesse: öröm számára az, hogy a férje férfi.

„A homoszexualitás elterjedése elsősorban egy apa nélküli társadalom betegsége” – mutatott rá a püspök.

Mit tanít a Katolikus Egyház erről? Egyrészt, ha valaki ilyesfajta vonzalmat érez, az nem bűn; az illető ettől nem lesz kisebb értékű ember. Egyházunk azt tanítja, hogy adjuk meg a tiszteletet, szeretetet minden embernek. Nem taszíthatjuk el őket magunktól – hangsúlyozta az MKPK elnöke. – Ugyanakkor a Katolikus Egyház azt is tanítja, hogy az ilyen ember számára a kibontakozás útja nem az, hogy ezt a fajta vonzalmat testileg is megéli. A szexualitás természetes célja ugyanis

a férfi és a nő találkozása, mert ebből fakad az élet. Ha valakinél ez valamilyen módon megsérül, akkor nem az a megoldás a számára, hogy ezen a téves úton próbálja a kibontakozását megtalálni. Az a dolga, hogy abból, amit kapott, ebből a sérült identitásból is megpróbálja a lehető legjobbat kihozni. Sajnálatos módon a nyugati világunkban ha egy pszichiáter vagy pszichológus megpróbálja egy ilyen ember nehézségét megoldani, komoly büntetéseknek néz elébe. Kanadában egy fiú kitalálta, hogy

ő holnaptól lány lesz. Elvárta, hogy mindenki az új keresztnévén szólítsa. Amikor az egyik tanára erre nem volt hajlandó, a tanárt kirúgták. De Angliában is volt hasonló eset – mondta a főpásztor. Magyarországon nagy vita zajlott a szívhangrendelet körül. Az MKPK elnöke ezzel összefüggésben rámutatott: az élet a fogantatással kezdődik. Nem lehet azt mondani, hogy valahol később történik egy minőségi ugrás.

Mindegy, hogy hol vágjuk el ezt a szálát – a születése után, a hatodik hónapban vagy a harmadikban –, ugyanazt az emberi életet pusztítják el. Miért tudja a mai ember ezt megtenni? Benedek pápa szerint azért is, mert nem akarja látni, amit tesz. Ha ki kellene tenni a kicsi gyermeket a műtőasztalra, ott kellene az orvosnak azokat a mozdulatokat végrehajtani, amelyeket az abortusz során tesz, és ezt az édesanyának végig kellene néznie, valószínűleg az orvos képtelen lenne megtenni, az édesanya pedig nem hagyná. XVI. Benedek pápa azt is mondja, hogy amelyik társadalom elindul azon az úton, hogy az abortuszt engedélyezi, ettől a pillanattól az egész társadalom megváltozik. Mert ha azt mondjuk, hogy létezik egy halálzóna, amikor mások dönthetnek egy megfogant életéről, akkor gyökereiben sérül az élethez való jog. Fontos – hangsúlyozta a püspök –, hogy ez a felfogás nem az édesanya ellen van. Sőt, érte. Az Egyház feladata, hogy segítsen minden nehéz helyzetben lévő nőn.

Az MKPK elnöke ennek megvilágítására elmesélt egy történetet: elsőáldozásra készülő gyerekeknek egyszer elmesélte a *Néma sikoly* dokumentumfilm történetét. Később az egyik lány már felnőttként felhívta őt, és elmondta, hogy áldott állapotba került, de az apa hallani sem akar a gyerekről. Ám ő azon a hittanórán elhatározta, hogy soha nem veteti el a gyermekét. Ez a kisgyerek meg is született, sőt később az apja szintén elfogadta őt, maj egy kis idő múlva az édesanya és édesapa házasságot kötött egymással.

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila

úgy birtokolja az istenség teljességét, hogy kapja. Az Atya olyan, mint a Nap: minden fényt átad, kisugároz. A Szentlélek maga a fény, amely árad az Atya és a Fiú között. Ebből a titokból van a világ.

Isten azt akarta, hogy az élet szeretetből foganjon és fakadjon. És megfordítva: azt akarta, hogy a szeretetből, a szerelemből élet fakadjon. Termékeny legyen. Ne záródjon egy páros önzésbe – fejtette ki Székely János. A genderkérdéssel összefüggésben megjegyezte: a nemi

Őrzője vagy testvérednek

(Mt 18,15–20)

„Talán őrzője vagyok testvéremnek?” – kérdezi Káin Istentől, miután megölte Ábelt. A mai igék válasza egyértelmű: igen, őrzői vagyunk egymásnak. Nem urai, nem bírái és nem ellenőrei, hanem testvérei. Ez pedig azt jelenti, hogy nem lehet közömbös számunkra, mi történik a másikkal.

Talán éppen itt kezdődik az egyik legnehezebb dilemmánk. Mit tegyek, ha azt látom, hogy valaki rossz úton jár, árt önmagának vagy másoknak? Meddig mehetek el? Szóljak? Hallgassak? Nem akarom megbántani. Nem akarok konfliktust. Félek, hogy eltávolodik tőlem.

Ez mind érthető. Csakhogy néha azt mondjuk: „nem akarom, hogy baj legyen”, miközben a baj már ott van.

Érdemes ilyenkor őszintén magunkba néznünk: valóban a másikat akarom kímélni, vagy inkább magamat? Nem lehet, hogy a békességnek nevezett hallgatás mögött olykor a saját kényelmem vagy gyávaságom rejtőzik? Könnyebb nem belekeveredni, nem vállalni egy nehéz beszélgetés kockázatát. Ezekiel prófétát azonban Isten őrnek állítja népe mellé. Az őr feladata nem az, hogy ítélkezzen, hanem hogy észrevegye a veszélyt, és jelezzen. A szeretet tehát nem mindig hallgatás. Van, amikor éppen azzal hagyjuk magára a másikat, ha nem merünk szólni neki.

De nagyon nem mindegy, hogyan tesszük. Jézus azt mondja: „menj és figyelmeztess őt négy szemközt!” Nem mások előtt, nem megszegyenítve. Nem úgy, hogy előbb mindenkinek elmondod, mi a baj vele, csak éppen neki nem. A testvéri figyelmeztetéshez bátorság kell, de ugyanennyire alázat is.

Ezt pedig tanulnunk kell Jézustól. Nemcsak azt, hogy mit mondjunk, ha-

nem Jézus stílusát is: ahogyan ránéz az emberre, ahogyan kimondja az igazságot, és közben soha nem szűnik meg szeretni. Ezért egy nehéz beszélgetés előtt talán az első dolgunk nem is az, hogy összeszedjük az érveinket, hanem hogy imádkozzunk. Hogy megértsük a helyzetet, és amennyire lehet, Jézus szemével lássuk a másikat. Az imádságban tisztulhat a szándékunk is: valóban őt akarom segíteni, vagy csak a saját igazamat akarom bizonyítani?

Mert óriási különbség van a kioktatás és a szerető figyelmeztetés között. A kioktatásban azt akarom bizonyítani: nekem van igazam. A szeretetben viszont

azt szeretném, hogy a másíknak legyen jobb. Jézus sem azt mondja: ha hallgat rád, „igazad lett”, hanem ezt: „megnyerted testvéredet”. Nem egy vitát kell megnyerni, hanem a testvért. Szent Pál ezért adja meg a mércét: „a törvény teljessége a szeretet”.

És ha a másik mégsem hallgat ránk? Jézus szerint legyen olyan, mint a pogány vagy a vámos. De hogyan bánt Jézus a pogányokkal és a vámosokkal? Nem mondta a rosszra, hogy jó, de róluk sem mondott le. Kereste őket, asztalhoz ült velük, és végül értük is életét adta.

Van tehát, amikor már nem tudunk többet mondani. Ilyenkor a szeretet formája megváltozik. Hátrébb lépünk, de nem fordítunk hátat. Talán már csak csendben lehet a másik mellett maradni, várakozni, és imádkozni érte.

Őrzői vagyunk egymásnak. Néha azzal, hogy merünk szólni. Máskor azzal, hogy tudunk hallgatni. De mindig úgy, hogy a szeretet győzedelmeskedjen – az a szeretet, amely néha fáj, néha áldozatot kíván, de soha nem mond le a másíkról, hanem az élet és a növekedés útját keresi számára.

Törő András

Az Eucharisztia tisztelete

(171/4.)

A *Redemptionis Sacramentum* instrukció 36. pontján elmélkedve érthetővé válik, hogy az Egyház önértelmezése nem önmagából fakad. Létének forrása és értelme nem az emberi közösség szükségleteiben, vallási érzésekben vagy szervezeti struktúrákban található, hanem Jézus Krisztusban. Az Egyház Krisztus teste, az ő népe és menyasszonya: az a közösség, amelyet Krisztus a kiárasztott Szentlélek által az Atyához vezet. Ezért az Egyház életének középpontját nem emberi tevékenység, hanem maga Krisztus alkotja. Ennek a krisztusi középpontnak a legteljesebb szentségi megjelenése az Eucharisztia.

A II. Vatikáni Zsinat *Lumen gentium* kezdetű dogmatikus konstitúciójának 11. pontja az Eucharisztia ünneplését szorosan összekapcsolja a szentségi élet teljességével és az egyházi közösséggel. A keresztség által az ember Krisztus testének tagjává és az Egyház részévé válik, a bérálás által megerősödik a Szentlélekben, a bűnbocsánat szentsége pedig helyreállítja az Istennel és az Egyházzal való közösséget. Mindezek a szentségek az Eucharisztia felé irányulnak, amely táplálja és növeli a Krisztussal való egységet. Az Eucharisztia ezért a keresztyén élet forrása és csúcspontja.

Ennek következtében a szentmise sem csupán egy megadott időpontban végzett vallási cselekmény vagy a hívők közös imádságának, éneklésének és áldozásának alkalma. Mindez része az ünneplésnek, de misztériuma ennél mélyebb: a szentmisében Krisztus áldozatának szentségi jelenvalóvá tétele valósul meg. Krisztus maga cselekszik Egyháza által, ő gyűjti egybe és táplálja népét.

Ezért döntő jelentőségű a *Sacrosanctum Concilium* 26. pontja, amely kimondja, hogy a liturgikus cselekmények az Egyház nyilvános, ünnepi cselekményei. Ez a megállapítás megóv minket két ellentétes félreértéstől: egyrészt attól a helytelen klerikális magatartástól, amely szerint a szentmise csupán „a pap magánakciója” a hívek jelenlétében; másrészt attól a nézettől, amely a liturgiát csupán a jelen lévő közösség öncélú összejöveteleként értelmezi, figyelmen kívül hagyva a szent renden alapuló struktúrát.

A liturgia az egész Egyháznak mint Krisztus titokzatos testének cselekménye. Krisztus a fej, az Egyház pedig a test. A liturgiában ezért Krisztus főpapi cselekménye valósul meg, amelybe a test bekapcsolódik. Ebben a szerves egységben a felszentelt pap – Krisztus, a fej személyében elnökölve (praesideat) – és az különböző tisztségeket betöltő szolgálattevők, valamint a megkeresztelt hívek mindannyian saját elhívásuk szerint részesednek ugyanabból az egyházi cselekményből.

A liturgikus részvételt is ebben a keretben kell értelmezni. A *Sacrosanctum Concilium* 14. pontja a hívek teljes, tudatos és tevékeny részvételét sürgeti. Ez azonban nem merül ki a külső feladatok halmozásában. A részvétel legmélyebb értelme a belső odafordulás: az, hogy a megkeresztelt ember hittel, imádsággal és önátadással kapcsolódjon Krisztus áldozatába. A szolgálatok ennek értékes kifejezői, de önmagukban nem helyettesítik a belső, lelki részvételt.

Sztankó Attila

Evangelium és liturgia

(35.)

A pünkösdi utáni tizenötödik vasárnapon Görögkatolikus Egyházunkban az egyik legfontosabb evangéliumi szakaszt (Mt 22,35–46) olvassuk. A legnagyobb erkölcsi eligazítást adja életünkre nézve, ugyanis a szeretet főparancsáról van szó benne. Három vasárnapal ezelőtt hasonló volt a téma, amikor Jézus a gazdag ifjú kérdésére válaszolva tanította, hogy az üdvösség elérésének útja a parancsok megtartása (Mt 19,17). Most viszont a kettős főparancsot tárja elénk, amin „az egész törvény és a próféták” alapszik (Mt 22,40). A hatodik hang liturgikus szövegeiben ezen a vasárnapon három utalás történik a parancsok megtartására, ám csak általánosságban, nem ehhez az evangéliumi részlethez kötődően. Mindazonáltal három szempontot érdemes kiemelni a napi evangéliumból.

Az Isten iránti szeretet. Jézus ezt teszi az első helyre, amikor válaszol a törvénytudó kérdésére. Világosan megmondja, hogy a legnagyobb, a legelső parancs ez: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből!” (Mt 22,37) Nem hagy semmiféle kibúvót, a legkisebbet sem, mert az ember összes képességét lefoglalja a szeretet számára. Nem feledhetjük, hogy a szív, a lélek és az elme az érzellem, akarat, értelem hármasságát jelöli. Bocsánatkérően hangzik a vecsernyei ének: „parancsolataid közül e földön egyet sem teljesítettem, Uram”. Bár némi túlzás lehet benne, a bűnbánat miatt nagyon fontos, amint az ének befejezése is mondja: „üdvözíts engem, ki eltévelyedtem!”

Az embertárs szeretete. Jézus „haszonlóan fontosnak” tartja a főparancs

második részét is: „szeresd felebarátodat, mint saját magadat!” (Mt 22,39) Magas mérce! Sőt a legmagasabb, hiszen az ember saját magát szereti a legjobban, amit az életösztönünk is bizonyít. Mindent képesek vagyunk megtenni az életünk védelmében. Legalábbis (evangéliumi) hősiesség kell ahhoz, hogy az ember elérje az említett mércét. No, de éppen erre buzdít Jézus. János evangélista pedig nagyon határozottan kijelenti, hogy nem szeretheti igazán Istent az, aki nem szereti az embertársát (1Jn 4,20). Ismét bűnbánóan hangzik a vecsernye éneke ezen a vasárnapon: „parancsaidat hanyagságból meg nem tartottuk”. S itt is kapcsolódik hozzá a kérés: „kérünk téged, szánd meg a mi lelkünket!”

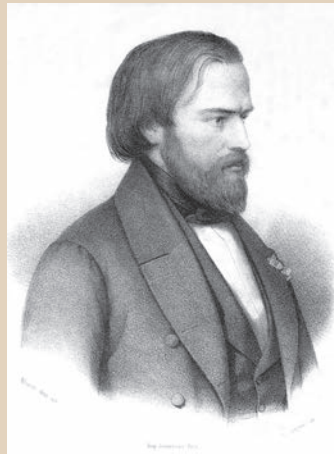
Az alap. Jézus a szeretet kettős főparancsáról kijelenti: „ezen a két parancson alapszik az egész törvény és a próféták” (Mt 22,40). A törvényt: Isten Mózes által adta az istenszeretet (MTörv 6,5) és a felebaráti szeretet (Lev 19,18) törvényét, amit Jézus idéz. A próféták: ők vitték tovább az igaz Isten iránti szeretetet és tiszteletet a bálványimádókkal szemben. Kimagasló alakjuk Illés próféta, aki komoly figyelmeztetést adott az egyértelmű viselkedésre (1Kir 18,21). Görögkatolikus Egyházunk liturgikus szövegei nemcsak az ünnepén (július 20-án) emlékeznek meg Illésről, hanem az úrszínváltás üdvtörténeti eseményét megjelenítve is a próféták legkitűnőbbjeként emlegetik őt, Mózeszt pedig a törvényhozóként.

A liturgia a vértanúkról mondja: „el nem hagyták parancsolataidat”. Kövessük hát őket!

Ivancsó István

Boldog Frédéric Ozanam

Szeptember 9.

Ő volt az ötödik a család tizennégy gyermeke között. Fiatal éveiben átesett a kételkedés és a szellemi bizonytalanság korszakán, de filozófiatanára, Noirot abbé megszilárdította hitét. Tanulmányait Párizsban, a Sorbonne jogi karán folytatta. Közéleti kapcsolatba került a neokatolikus mozgalommal, elsősorban a matematikus-fizikus André-Marie Ampère-en keresztül, aki egy ideig szállásadója volt. Munkatársa lett a *La Tribune Catholique* című lapnak, amely később *L'Univers* címmel jelent meg.

Frédéric Ozanam 1832-ben létrehozott egy társaságot a Sorbonne-on, melynek tagjai rendszeresen összejöttek, beszélgettek, s amikor pestis tört ki Párizsban, elmentek a város szegény-negyedeibe, látogatták a betegeket, élelmet, könyveket vittek a rászorulóknak. A járvány 1832 márciusában tört ki: háromezren fertőzöttek meg, ezerkétszázan vesztették életüket.

A következő évben hivatalosan is megalakult a Páli Szent Vince Társaság. Az alapító így foglalta össze szándékát: „Szeretném az egész világot befoglalni egy jótékonyági hálózatba”. A társaság célkitűzése az volt, hogy anyagi és lelki segítségnyújtással javítson a rossz sorsú családok, az idősek, az elhagyott gyerekek, betegek, testi és szellemi sérültek szociális körülményein, és közvetítse számukra Isten irgalmas szeretetét. Frédéric 1836 szerezte meg a jogi diplomát és két év múlva a doktori fokozatot – disszertációját Dantéből írta. 1840-től a Sorbonne-on volt adjunktus, később egyetemi tanár.

Közben a Páli Szent Vince Társaságot sem hanyagolta el. Publikációiban, előadásában mindig megjelent a transzcendensre való kitekintés. A XIX. század első felében a francia neokatolikus mozgalom egyik vezető gondolkodója volt. A kereszténydemokrata elvek szószólójaként hirdette: az egyház a szegények mellett áll. Az 1848-as francia forradalom idején egy időre ismét visszatért az újságíráshoz, és szerepet vállalt a társadalmi változások előmozdításában. Bizakodva nézett a jövő elé, ám ekkor már vesetuberkulózisban szenvedett. 1852-ben Olaszországba utazott gyógykezelésre, ám a betegséget nem tudta legyőzni.

L. K.

A HÉT LITURGIÁJA

A év

SEPTEMBER 6., ÉVKÖZI 23. VASÁRNAP (Zakariás, Beáta, Zakaria) – Ez 33,7–10 (*Ha nem teszel semmit, hogy az istentelent visszatérítsd útvárról, vért tőled kérem számon.*) – Róm 13,8–10 (*A törvény teljessége a szeretet.*) – Mt 18,15–20 (*Ha hallgat rád, megnyerted testvéredet.*) – **Zsolozsma:** III. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 232 – EE 590, Ho 232 – EE 146, Ho 131 – EE 595, Ho 152 – EE 189.

SEPTEMBER 7., HÉTFŐ – SZENT MÁRK, ISTVÁN ÉS MENYHÉRT ÁLDÓZÓPAPOK, KASSAI VÉRTANÚK ÜNNEPE – Bölcs 3,1–9 – Mt 10,28–33.

SEPTEMBER 8., KEDD – SZÜZ MÁRIA SZÜLETÉSE (KISBOLDOGASSZONY) ÜNNEPE (Mária, Adrien) – Mik 5,1–4a vagy Róm 8,28–30 – Mt 1,1–16.18–23 vagy Mt 1,18–23. – **Énekrend:** Ho 173 – EE 646, Ho 173 – EE 228, Ho 137 – EE 643, Ho 169 – EE 291

SEPTEMBER 9., SZERDA – Claver Szent Péter áldozópap emléknapija (Ádám, Szergiusz) – 1Kor 7,25–31 – Lk 6,20–26.

SEPTEMBER 10., CSÜTÖRTÖK (Tolentinói Miklós, Nikolett, Hunor) – 1Kor 8,1b–7.11–13 – Lk 6,27–38.

SEPTEMBER 11., PÉNTEK (Teodóra, Igor, Jácint) – 1Kor 9,16–19.22b–27 – Lk 6,39–42.

SEPTEMBER 12., SZOMBAT – Szűz Mária szent neve emléknapija (Irma) – 1Kor 10,14–22 – Lk 6,43–49 vagy Gal 4,4–7 vagy Ef 1,3–6.11–12 – Lk 1,39–47.

SEPTEMBER 13., ÉVKÖZI 24. VASÁRNAP (Aranyszájú Szent János püspök és egyháztanító, Krizosztom, Kornél) – Sir 27,30 – 28,7 (*Bocsásd meg a másik embernek, ha vétett, imádkozzál, és neked is megbocsátják vételked!*) – Róm 14,7–9 (*Akár élünk, akár halunk, mindig az Úrrei vagyunk.*) – Mt 18,21–35 (*Nem mondom, hogy hétszer bocsáss meg, hanem hetvenszer hétszer.*) – **Zsolozsma:** IV. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 222 – EE 592, Ho 222 – EE 153, Ho 123 – EE 540, Ho 192 – EE 233.

Az egyházi autonómia és az új közoktatási stratégia a valós adatok tükrében

Tanévnyitó konferenciát szervezett a KaPi

Iskola- és óvodaigazgatók, egyházi intézményfenntartók képviselői, összesen mintegy négyszáz tanügyi vezető vett részt a Katolikus Pedagógiai Intézet (KaPi) augusztus 26-i országos tanévnyitó konferenciáján a budapesti Szent Margit Gimnáziumban. Előadást tartott Csapodi Csaba, az Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium (OGYM) miniszteri biztosa, Rubovszky Rita, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) oktatási főtanácsadója, és a hivatás évéről beszélt Martos Levente Balázs püspök.

A tanévnyitó konferencián Csapodi Csaba, az Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium miniszteri biztosa röviden ismertette szakmai pályafutását (az ELTE Tanárképző Központ főigazgatója, a matematikaoktatás megújításának egyik meghatározó szakértője: egyetemi adjunktus az ELTE TTK Matematikai Intézetében, kutatási területei közé tartozik a matematika szakmódszertan, a digitális eszközök oktatásban való alkalmazása, a tantervi fejlesztések kérdésköre, valamint a statisztikai műveltség fejlesztése. Az MTA-Rényi-ELTE Matematikadidaktikai Kutatócsoport vezetője). Többek között elmondta, hogy a matematika iránti érdeklődését a Piarista Gimnáziumban Görbe László SchP inspirálta. Előadásában a hazai oktatás megújításának stratégiai irányvonalairól és kiemelt fejlesztési területeiről beszélt. Csapodi Csaba az új alaptanterv (NAT) megalkotásának felelőse, és miniszteri megbízatás alapján feladata Magyarország hosszú távú oktatási stratégiájának kidolgozása. A miniszteri biztos hangsúlyozta: öröndetes, hogy az oktatásirányítást külön minisztérium és azon belül négy államtitkárság végzi egységes rendszerben, a kora gyermekkortól a felnőttképzésig. A biztos további feladata megalkotni a pedagógusképzés és a továbbképzés átalakításának koncepcióját. „Ez utóbbi a katolikusoknál eddig jobban működött, mint az állami szférában” – tette hozzá az előadó.

Csapodi Csaba kifejtette: „A 21. században válságok sora, illetve jelentős technológiai változások keretezik az életünket, az oktatás pedig igyekszik utolérni ezeket a változásokat. Az információdömpingben egyre nehezebb megkülönböztetni a hiteles tudást a félrevezető tartalmaktól. Az oktatásnak tehát biztos alapot kell adnia, illetve fel kell készítenie a változásokra: ehhez nélkülözhetetlen a magabiztos szöveg-

tés, a matematikai gondolkodás, a természettudományos műveltség, a nyelvtudás, a magyar és az egyetemes kultúra ismerete, ugyanakkor egyre fontosabbá válik a kritikai gondolkodás, a problémamegoldás, a kreativitás, az együttműködés, az empátia, a kommunikáció és az önálló tanulás képessége. A készülő oktatási stratégia középpontjában ezért a gyermek és a pedagógus áll. Cél, hogy mindenki megszerezhesse a képességeinek kibontakozásához szükséges ismereteket, készségeket, szemléletet.”

A miniszteri biztos az új oktatásirányítás gyermekközpontúsága (szemben a munkaerőközpontú szemlélettel) mellett a méltányosság elvét is hangsúlyozta (mindenki kapjon valós lehetőséget a tanuláshoz). A minisztérium részt vesz egy deszegregációt támogató európai uniós projektben is. Elhangzott, hogy a tanügyi rendszernek képesnek kell lennie az önkorrekcióna – „ehhez adatokra, folyamatos kutatásra, önreflexióra van szükség; a felmerülő problémákat a fejlődés kiindulópontjainak tekintjük”. Az oktatási tárca a jövőben nagyobb hangsúlyt helyez a nevelőtestületi szakmai képzésekre (azok anyagi támogatására) és a professzionális tanügyi segítő munkatársak képzésére. Elhangzott az is, hogy az utóbbi szakmákban a szükséges béremelés egyelőre várat magára a költségvetés helyzete miatt. Elindult a tankönyv- és taneszközpiac átalakítása is.

Csapodi Csaba a továbbiakban az említett négy államtitkárságnak megfelelő területekről beszélt: a „kora gyermekkori jólétről” (külön az óvodapedagógusok helyzetéről, képzéséről, a megfelelő óvodapedagógiáról), a közoktatásról, a felsőoktatásról, valamint a szakképzésről és a felnőttkori tanulásról, mindezzel kapcsolatban a szakmai és társadalmi egyeztetés fontosságáról (az OGYM honlapján, regisztrációt követően, már most várják az észrevételeket, javaslatokat).

A kezdődő tanévvel kapcsolatban a miniszteri biztos kifejtette: a gyermekközpontú megközelítés a tanulók szükségleteiből indul ki, ezért kerül sor idén ősszel a „Gyermekek és diákok

hangja” projektnapra. A biztonságos iskolai környezet rugalmas kialakításával kapcsolatban pedig az OGYM tizennégy pontos szakmai ajánlást fogalmazott meg. Könnyebb, hogy a kompetenciamérések száma e tanévben a harmadára csökken.

Csapodi Csaba, az Oktatási és Gyermekügyi Minisztérium miniszteri biztosa

Csapodi Csaba összefoglalóan elmondta: „A változás irányait felvázoltuk, de a jól működő oktatási rendszer kialakítása még folyamatban van, ehhez szakmai, társadalmi párbeszéd szükséges, és különösképpen felértékelődik ezen a téren az igazgatók hálózatépítő, közösségi – mentálhigiénés szempontú – vezetői szerepe, felelőssége a növekvő intézményi önállóság tükrében.”

A miniszteri biztos előadását oktatáspolitikai fórum követte, amelyen főképp a szakképzés problémáival és a helyi szinteken is adekvát, „mérhető, mérhető” állami finanszírozással kapcsolatban vetődtek fel kérdések; de szóba került az igazgatói és a fenntartói felelősség/döntéshozatal érvényesülésének kérdése is a kíváncsian nevelőtestületi-szülői-tanulói részvételi kultúrában. Az OGYM miniszteri biztosa elmondta, hogy nyitott a párbeszédre a felvetődött témákban.

A következőkben „az egyházi oktatás várható kihívásairól” Rubovszky Rita, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Oktatási Bizottságának főtanácsadója beszélt.

Előadása elején leszögezte: „Korszakváltásban élünk, és nemcsak azért, mert Magyar-

Rubovszky Rita, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Oktatási Bizottságának főtanácsadója

országunk új kormánya van. Elképesztő gyorsasággal fejlődik a technika, más lett a tudás tere, mintha már nem a klasszikus műveltség lenne a középpontban. Újfajta barbarizmus, vagy talán egy másféle műveltség korszaka köszöntött ránk? Ennek a változásnak mi is a részesei vagyunk, és azt gondolom, ebben a folyamatban nagyon jelentős és pozitív szerepük lehet az egyházi iskoláknak.”

Az előadó beszámolt arról, hogy a kormányváltás után a nyár elejére a már korábban is meglévő egyházi, szakmai együttműködés talaján létrejött egy széles körű oktatási fórum. Az Egyházi Oktatási Fórum (EOF) tagjai között a katolikus mellett a református, az evangélikus, a baptista felekezetnek, valamint a MAZSIHISZ-nak is vannak delegált képviselői. A miniszteri biztos által említett államtitkárságoknak megfelelően az EOF-ot önálló felelősök képviselik az oktatási tár-

részvétel ne csupán a finanszírozási többletkötelezettségek eseteire vonatkozzon, hiszen fontos, hogy „a nevelőtestületi autonómia mellett jelenjen meg a vezetői éthosz” – szögezte le Rubovszky Rita, majd ismét hangsúlyozta, hogy az EOF elsődleges szempontja a partnerség az oktatási és gyermekvédelmi tárccal, hiszen az iskolák húsz százaléka egyházi fenntartású, a gyerekek egynegyede egyházi iskolába jár.

Az EOF aktív (proaktív) ebben a partnerségben, többek között részt vesz a pedagógusértékelésről szóló társadalmi egyeztetéseken (ezen a téren az Egyház számos jó gyakorlatot tud felmutatni), az óvodai nevelés programjának kidolgozásában, a mindennapos testnevelésről szóló egyeztetésen. Az EOF kötelékében Koblenz Attila (Szalézi Intézmény Fenntartó) állandó megbízottként tagja a Szakképzési Innovációs Tanácsnak.

cával való egyeztetésen, a gyermekvédelmet például Benyusz Márta, a Kiskorúak Védelmével Foglalkozó Pápai Bizottság európai regionális tanácsadója; a hitoktatás ügyét pedig Horváth Ágnes, az MKPK Hitoktatási Bizottságának főmunkatársa.

Az Egyházi Oktatási Fórum a munkája során folyamatosan egyeztet a minisztériummal. A nyár folyamán a köznevelési törvény módosítása kapcsán például szorgalmazta, hogy a döntéseknél a fenntartói

Rubovszky Rita kifejtette, hogy az egyháznak a jelenlegi helyzetben – a társadalmi egyeztetés folyamatában – közös stratégiával, kidolgozott kutatási adatsorokkal, illetve egységesen kell fellépniük. „Eredményeinket pedig megfelelő módon, hangnemben, stílusban és minél több helyen kell kommunikálnunk: a közösségi oldalainkon, a sajtóban. Rajtunk is múlik, hogy a jó gyakorlatainkról, az értékeinkről tudomásuk legyen a társadalom szélesebb köreinek is” – hangsúlyozta az előadó. Arra is rámutatott, hogy „fel kell térképeznünk, közel kell mennünk a saját intézményeinkhez, a kistérségeken lévőkhöz is, és fel kell tenni a nehéz kérdéseket is, de mindenképpen tisztában kell lennünk a helyi sajátosságokkal, viszonyokkal, és nem csak a pénzügyi kérdésekkel. Például azzal, hogy a demográfiai tér egyre szűkül: az elmúlt harmincöt évben a gyerekek létszáma mintegy negyven százalékkal csökkent, míg az iskolák száma negyven százalékkal nőtt”.

Visszatérve arra, hogy milyen módon lehetne megmutatni és kommunikálni az egyházi iskolák hozzáadott értékét a társadalom felé, az előadó a saját, belső kutatási adatok fontosságára hívta fel a figyelmet: „ezek alapján vizsgálható többek közt az eredményesség, a családi háttér, a szülői bevonódás. A történelmi egyházak egyetértenek abban, hogy erre a kutatásra szükség van, habár tudjuk, hogy az adat önmagában – terepmunka nélkül – nem mondja meg, mi történik az iskolában, és könnyű hibás következtetéseket levonni. Fontos a szociológiai alapú megközelítés, és ezen a téren együtt kell haladnunk a minisztériummal”.

Rubovszky Rita hozzátette: „Proaktívnak kell lennünk, és a kérdésekre megfelelő kommunikációval kell válaszolnunk az adataink felhasználásával, máskülönben az intézményeinkről a

hangos, leegyszerűsítő értelmezések terjednek el. Lássuk be, sem a védekezés, sem a kesergés nem teszi hallhatóvá a szakmai hangot! Persze, ha csak adatot szolgáltatunk, akkor elfedjük a saját értékeinket. Szükségünk van az adat mellett az osztálytermi, valós tapasztalatokra és a felekezetekkel közös szakmai nyelvre. Az EOF alap- és hosszú távú feladata tehát a partnerség a minisztériummal, hiszen van több évtizedes oktatási tapasztalatunk, több mint másfélmillió ember áll mögöttünk, és olyan adatszolgáltató lehetünk, amely nélkül az állam egy adott településen nem képes hiteles tanügyi döntést hozni.”

Rubovszky Rita az előadása további részében diagramok segítségével rámutatott az egyházi iskolák társadalmi szerepére, valós hozzáadott értékére, adatokkal alátámasztva, Pusztai Gabriella oktatáskutató (Debreceni Egyetem, Nevelés és Művelődéstudományi Intézet) elemzéseit alapul véve. Az országos kitekintésű felmérés eredményei a következők: a gyerekek 19 százaléka egyházi iskolában tanul, ezen belül 61 százaléka katolikus, 25 százaléka református intézményben. A katolikus oktatási intézmények fele általános iskola, 22 százaléka gimnázium, 13 százaléka óvoda és 10 százaléka technikum.

„Az egyházi iskolák tapasztalata, hogy az intézmény-család kapcsolat minősége nem kiegészítő elem, hanem az eredményesség egyik terepe. A kutatás ehhez kapcsolódó része kimutatta, hogy az egyházi oktatási intézményekben jelentős százalékban falusi, alacsony státusú, többgyermekes (12 százalék), falusi, lecsúszó, megkapaszkodó nagycsaládos (22 százalék) és kisvárosi, bizonytalan helyzetű szakmunkás- (21 százalék) családokból érkező gyerekeket oktatnak, ellentétben a közhiedelemmel (lásd a 14 ezer fős kommentszekciót!), amely elősze-

rettel tesz egyenlőséget az egyházi iskola és az elitoktatás közé.” Az országos konferencián jelen lévő igazgatók, intézményfenntartó vezetők között a témában végzett ad hoc kutatás (kézfeltartás jelezte a válaszokat) is igazolta az említett arányokat.

„Jelenleg a vidéki stabil diplomások (a szülők 20 százaléka) jelentős része választ a gyermeke számára egyházi iskolát, a nagyvárosi jómódú diplomás szülők aránya jóval kisebb (12 százalék), a »felső tízezer« aránya pedig elenyésző az összképet nézve – folytatta az előadó. S mivel a család számunkra nem háttérváltozó, hanem a pedagógiai tér része (például, ha a szülői elvárásokat nézzük), ezek az adatok még fontosabbak, különös tekintettel arra, hogy Magyarországon az alacsonyabb státusú társadalmi rétegekben magasabb a gyermekszám.” A témához hozzáfűzte: „akkor válik kényes kérdéssé az inkluzivitás (pedagógiai szemlélet, amely biztosítja, hogy minden gyermek – képességeitől, háttérétől vagy sajátosságaitól függetlenül – együtt tanuljon a többségi intézményekben – a szerk.), amikor szeretnénk felemelni a lecsúszó réteget, evangéliumi módon, de próbálunk megfelelni a szülői elvárásoknak is, hogy a gyermek szabaduljon a kriminalitás vagy a deviancia tereiből. Tehát az nyilván nem megy, hogy egy osztályba felvezzünk tizenkét bántalmazó gyermeket, mert ebben az esetben a szülők egészen biztosan el fogják vinni onnan a gyerekeiket. Meg kell találni a középutat, és ezt biztosan nem lehet felülről irányítani, előírni a tennivalókat, mert ez a helyben lévő iskola feladata” – hangsúlyozta Rubovszky Rita. Az említett kutatás azt is kimutatta, hogy a szülői elvárás jellemzően az egyházi iskolákkal kapcsolatban felülreprezentált.

Az előadó a szemléletváltásról szólva arra is rámutatott, hogy a mai gyerekek számára

prioritás a közösség: „Az elmúlt évszázadban az iskolákban oktatás zajlott egyfajta közösségben; napjainkban elsőként közösséget kell teremteni, amelynek közegében megvalósulhat a tanulás. Ha a tanuló nem érzi közösségben magát a tanárral, a társaival, akkor nem fog tanulni. Ezért fontos, hogy a gyerek ki merje mondani a gondolatait, merjen kérdezni; ugyanakkor persze figyelni kell arra, hogy ez a részvételi kultúra ne csapjon át anarchiába. Az OGYM idei tanévtől bevezetett »Gyermekek és diákok hangja« elnevezésű projektnapja is azt a célt szolgálja, hogy a tanulók nyitott légkörben megfogalmazhassák az elképzeléseiket.”

A KaPI konferenciaprogramjának részeként Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök, az MKPK Hivatásgondozó Bizottságának elnöke a hivatás évének szellemiségéről beszélt. Az MKPK által meghirdetett, 2026. december 12-én kezdődő tematikus év mottója: „Gyere, téged hív!” (Mk 10,49). Ezt a mondatot a Jézushoz odataláló vak Bartimeus evangéliumi történetében olvashatjuk, amely egy életalakító találkozásról szól. Martos Levente Balázs hangsúlyozta, hogy a „hivatás” gondolatát a katolikus iskolákban is szeretnék előtérbe helyezni lelkipapok, elkötelezett egyházi és világi emberekkel való találkozások által. Törekvésük továbbá, hogy elmélyítsék a tanárok, iskolai munkatársak kölcsönös megbecsülésének kultúráját.

A konferencia végén Barcsák Marianna, a KaPI igazgatója bejelentette, hogy nem tölti ki vezetői tisztségének teljes ciklusát. Az igazgató szolgálatát Dékány Árpád Sixtus OCist, a Veszprémi Főegyházmegye oktatási irodájának vezetője méltatta és megköszönte.

Körössy László
Fotó: Lambert Attila

Pályázati felhívás a 2026/2027. tanévre

A **Katolikus Központi Alapítvány** pályázatot hirdet a 2026/2027. évi **Szent Imre-ösztöndíj** elnyerésére. Pályázhatnak azok a nappali munkarendben, magyarországi tanintézményben tanuló, **hitüket gyakorló katolikus** fiatalok (a kispapok kivételével), akik köznevelési intézmény, szakképző intézmény 9-15. osztályos tanulói vagy diplomával még nem rendelkeznek, és felsőoktatási intézményben első felsőoktatási szakképzésben vagy első diplomás képzésben vesznek részt. Pályázhatnak azok is, akik első alapképzésben megszerzett diplomájuk után első mesterképzésben vesznek részt. A pályázatok elbírálása elsősorban a tanulmányi eredmény, az egy főre jutó jövedelem, a testvérek és eltartottak száma, a hitoktatásban és a közösségi életben való részvétel alapján történik. Döntés és kiértékelés decemberben várható.

Az ösztöndíjat egy tanévre lehet elnyerni. A Kuratórium döntését követően az Alapítvány az ösztöndíjjal szerződést köt az ösztöndíj folyósításának feltételeiről. A megkötött szerződés egy tanulmányi évre szól, az ösztöndíj újabb pályázat alapján ismételt elnyerhető.

Az ösztöndíjra pályázni elektronikusan a **www.szentimrepalyazat.katolikus.hu** felületen lehet. Bővebb információ e-mailben (szenimrepalyazat@katolikus.hu) vagy telefonon kérhető: **+36-1/445-4587** (munkaidőben). A pályázathoz elektronikusan és papír alapon is **csatolandók az alábbi mellékletek:**

- a katolikus pap vagy hitoktató által adott igazolás a pályázati felületen elérhető formanyomtatványon kitöltve, aláírással hitelesítve,
- az iskolalátogatási- vagy hallgatói jogviszony-igazolás,
- a tanulmányi átlagot igazoló iskolai igazolás vagy a bizonyítvány, törzslapkirovat másolata,
- valamint a jövedelemigazolások (a kataszteri jövedelem igazolása önmagában nem elég, a pályázati felületen közzétett nyilatkozat kitöltése kötelező!)

A rendszerből kinyomtatott, aláírt adatlapot és a csatolt mellékleteket kérjük papír alapon is megküldeni az Alapítvány címére (1406 Budapest, Pf. 79). A borítékra kérjük ráírni: „Ösztöndíjpályázat”, valamint felragasztani a rendszer által generált egyedi QR-kódot.

A pályázatokat **2026. október 5-ig** kell elektronikusan felületen benyújtani és 2026. október 6-án éjfélig postára adni. Csak a 2026. október 6-ig elektronikusan és 2026. október 7-ig postai úton is beadott pályázatokat tudjuk elbírálni! Személyes leadásra nincs lehetőség! A pályázatokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Hagyjunk fel a közönnyel, és kezdjünk el törődni a világgal!

Ezer európai fiatal gyűlt össze a barátság jegyében Budapesten a Sant'Egidio közösség szervezésében

Európa tizennégy országából gyűltek össze fiatalok Budapesten, hogy építsék a népek közötti barátságot, és együtt gondolkodjanak egy békés jövőről, amelyért maguk is tesznek a hétköznapiakban. A Sant'Egidio közösséghez kötődő mozgalom idén augusztus 28–30. között tartotta nemzetközi találkozóját.

Global Friendship a neve a határokon átívelő barátság nagyszabású eseményének, amelyet Padova, Amsterdam, Berlin és Róma után idén Budapesten rendeztek meg. Öröm látni ezeket a fiatalokat, kedvesség, nyitottság, szolgálatkész-ség sugárzik róluk. Városaikban egymás és a szegények barátai, az evangéliumtól ösztönözve elmennek a perifériákra, hogy összefoltozzák a testvéri összetartás szétbomlott szövetét, építsék a békét. Vidám fiatalok, akik szeretnek szórakozni, barátkozni, beszélgetni, énekelni, táncolni, és másokat is bevonni ebbe az örömbé. Péntek délután zenével, tánccal kezdődött a találkozó, a színpadon igazi koncerthangulatban játszott a zenekar a Global Friendship találkozók dalait békéről, barátságról, szolidaritásról, Afrikáról, a közösség erejéről és szépségéről.

A barátság áthidalja a népek, kultúrák közötti szakadékot

Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke köszöntötte az egybegyűlteket, majd két

előadással folytatódott a találkozó. Szóke Péter, a Sant'Egidio budapesti és regionális felelőse bemutatta a fiataloknak Magyarországot, Budapestet, és összefoglalta a történelmi forduló-pontokat. Az esemény logója kapcsán beszélt a Dunáról, felidézte Ferenc pápa látogatását, aki a hidak városának nevezte Budapestet; mesélt a magyarországi Sant'Egidio születéséről, amely a vasfüggöny leomlásának évében történt.

„Budapest gyönyörű. A hidak városa. Ma azonban a ti jelenlétetek, a barátságunk még a legszebb kőből épült hídnál is szebbé teszi. Globális barátság ez, amely áthidalja a népek, nyelvek, kultúrák közötti szakadékot, összeköti a szíveket és az elméket, egyesítve őket a béke e nagy mozgalmában” – zárta a fiatalokhoz intézett szavait.

Roberto Bortone politológus a világháló születéséről, fejlődéséről, a közösségi hálók és a mesterséges intelligencia által manipu-lált világunkról tartott

előadást. Buzdított XIV. Leó pápa *Magnifica humanitas* kezdetű enciklikájának olvasására, amelyben a Szentatya arra hív, hogy ne utasítsuk el a mesterséges intelligenciát, ugyanakkor emlékeztet arra, hogy a technológia erkölcsileg nem semleges, mivel magában hordozza azok döntéseit, érdekeit és prioritásait, akik meg-tervezik és használják.

Másnap újabb szép találkozás várt a résztvevőkre: Marco Impagliazzo, a Sant'Egidio közösség elnöke beszélt hozzájuk. Elmondta, mennyire lenyűgözte Budapest szépsége, sorolta a magyar zene és irodalom nagyságait, a Nobel-díjas magyar tudósokat. Beszélt Magyarország drámai történelmi eseményeiről, emlékeztetett a holokauszt idején élt nagy embermentőkre, köztük Salkaházi Sára testvérre. „A Fiatalok a Békéért mozgalommal lehetséges egy új napról, egy új világról, egy új Európáról, egy kirekesztés nélküli világról álmodni” – mondta, és arra hívott, hogy növeljék a béke eszméjét a világban, emeljék fel a hangjukat, és mindennap tegyenek a békéért. A fiatalok erővel és lelkesedéssel teli hozzászólásaiból egy olyan világ képe rajzolódott ki, amelyben mindenkinek van helye, ahol mindenki fontos: beszéltek a külvárosokban teljesített egész éves szolgálatukról, a nehéz sorsú gyermekekkel, a hajléktalanokkal, a magányos idősökkel végzett munkájukról, a migránsok integrációjáról, a fenntartható szolidaritási projektekről. Délután pedig kiscsoportokban arról, hogyan válhatna

a Global Friendship a barátságnak, ennek a szelíd erőnek a folyamává, amely az egész világot átszeli és jóra öntözi egy olyan időszakban, amelyet szörnyű, véget nem érőnek tűnő háborúk fémjeleznek, mint például a közel-keleti és az ukrajnai konfliktusok.

Ukrajnából – ahol a Sant'Egidio folyamatosan, nagy erővel támogatja a lakosságot – több mint százötven fiatal érkezett. Tanúságot tettek arról, hogy a belső menekültek, a háborútól szenvedő idősök, gyermekek és fiatalok iránti szolidaritás az első lépés azon az úton, amely elvezet a békéhez.

Délután mindenki ellátogatott az Ország-házba és a Cipők emlékművéhez a Duna-part-ra, majd este szentmisét ünnepeltek a Szent István-bazilikában. Számos nyelv és kultúra – az európai fiatalok között sokan voltak más földrészekről érkezett „új európaiak” is – képviselői vettek részt a szertartáson, mindannyian ugyanazzal a vágygal, amely imádsággá formálódott: támadjon fel egy új hajnal nemzedéke, és hozzon békét a világnak. A különböző nemzetekhez tartozó papok között koncelebrált Gájer László is, a közösséghez tartozók jó barátja, aki vasárnaponként Budapesten, a Gát utcai templomban szentmisét mutat be számukra.

Flashmob a békéért

Jézus nem hagy minket az uralkodó mentalitás és a gonosz banalitásának rabságában. Azt akarja, hogy együtt hidakat építsünk, ne pedig falakat. Evangéliuma szép és igényes felhívás mindannyiunk számára – hangzott el a homíliában. „A Fiatalok a Békéért mozgalom örömmel indít útnak minket az Úr nyomában, hogy a tanítványai legyünk, és ne féljünk azoktól, akik a keresztet hordozzák. Az evangélium megtanít arra, hogy az »én« helyett azt mondjuk: »mi«, hogy boldogok legyünk, és rátaláljunk a teljes életre ahelyett, hogy elveszítenénk az életünket a szenvedélyek hajszolásában. Társadalmunk megszállottan aggódik amiatt, hogy mindent megszerezzen magának a szörnyű fegyverek vagy a technológia uralma által, mi pedig engedjük, hogy az evangélium átfomálja és megújítsa gondolkodásunkat és cselekvésünket... Amikor

Nagy Júlia műsorvezető a színpadon

Marco Impagliazzo, a Sant'Egidio közösség elnöke a találkozón

összegyűlünk a városainkban, amikor együtt hordozzuk a szegények keresztjét, Jézus velünk van; amikor az imádságban kitartóan kérjük a békét, az Úr meghallgat, és a béke angyalaivá tesz bennünket ott, ahol vagyunk.”

Augusztus 30-án, vasárnap délelőtt a magyar fiatalok városnézésre hívták európai barátaikat. Tizenegy útvonalat ajánlottak, ahol ők maguk meséltek történelemről, építészetről, kultúráról, társadalmi életéről, személyes élményeikről. A séták végpontja a Margitsziget volt, ahol Mob for Peace, azaz Flashmob a békéért címmel fergeteges parti kezdődött, a színpadon zene szólt, a Sant'Egidio dalait énekelték barátság-ról, békéről, egy kirekesztés nélküli világról. No more walls!, More peace!, No war!, We want peace! – skandálták együtt, majd újra és újra táncolni kezdtek a zene sodró ritmusára.

Tanúságtételek hangzottak el különböző országok fiataljaitól. A Kelet-Ukrajnából menekült Polina elmondta: Kijevben szinte minden éjszaka drón- és rakétatámadásokkal kell szembenézniük, emberek halnak meg. „Nem engedhetjük meg magunknak, hogy feladjuk, hogy elfeledkezzünk arról, hogy a békét még el kell érni.” „Olyan országot szeretnénk, ahol üdvözölhetjük azokat az embereket, akik a háború miatt szenvednek; ahol az emberek nem ítélik meg faj, vallás, kultúra vagy nemzetiség alapján. A béke hídjait akarjuk megépíteni. Szolidaritást, demokráciát akarunk! Hagyjunk fel a közönnyel, és kezdjünk el törődni a világgal!” – hangzott el a magyar fiatalok nevében Szőke Márk felhívása.

Visszakapni a gyermekkort

Az ünneplő sokaságból megkérdeztünk néhány fiatait, mit jelentettek számára ezek a napok. Köztük Zsenyát, aki az ukrajnai fiatalokat kísérte. Hazájukban mindig rossz híreket hallanak, rakéták, bombák csapódnak be

– nagyon jó kilépni kicsit ebből, nyugalmat találni. Megosztotta, hogy az emberek el vannak keseredve az immár mindennapos bombázások miatt. A háború mindenkit felnőtte tesz, a kijevei fiatalok minden éjjel félnek a haláltól. A háborúban nincs jövő, csak az adott nap létezik, napról napra él mindenki, a fiatalok számára ezért is különösen vigasztaló a jövőről szóló szavakat hallani. Fontos, hogy ezekben a napokban végre igazi fiatalként élhetnek, szórakozhatnak, táncolhatnak. Ahogy a béke iskoláiban (a Sant'Egidio foglalkozásai menekült és rászoruló gyerekek számára) visszaadjuk a gyerekeknek a gyerekkort, úgy a fiatalok itt visszakapják a fiatalkort – hangsúlyozta.

A Rómában élő Paolo számára a találkozó a határokon, nemzeteken, kultúrákon átívelő barátságot jelenti. „Számunkra, fiatalok számára a béke a jövő elengedhetetlen feltétele, az egyetlen lehetséges jövő ebben a világban, ahol a háborút a legmodernebb technológiákkal vívják” – mondta.

A Liège-ből érkezett Claire azt emelte ki, mennyire fontos számára a háború és a béke kérdéséről gondolkodni, és segíteni azoknak a barátaiknak, akik háborús országokban élnek. Katerina és Sofia Lisszabonból jöttek, szavaikból és mosolyukból sugárzott a lelkesedés. Egészen más így utazni – mondták –, a barátságok által még szebbé válik minden és megtelik energiával. A mindennapi életben mindig a következő lépésre koncentrálunk, itt pedig jó megállni, megbeszélni a világ problémáit és azt, mi tehetünk mi, és hogyan vonhatunk be másokat is ebbe a barátságba.

Egy fiatal magyar lány, Nagy Júlia, aki néhány társával együtt a színpadon a műsort vezette, elmondta: rengeteg energia van abban, amikor ennyi ember összegyűlik, és megosztja egymással a gondolatait, hogy egy közös célért dolgozzon. Különösen örült az ukrán barátoknak, akik mindennap ki vannak téve az erőszaknak, és mégis, az evangélium, a közösség segítségével a békét igyekeznek építeni.

Thullner Zsuzsanna
Fotó: Sant'Egidio közösség

Elfogadni a következő nemzedékek útjait

Megtartotta országos találkozóját a Szent Mónika Közösség

Szent Mónika ünnepéhez kapcsolódóan augusztus 22-én tartották meg a keresztény édesanyák Szent Mónika Közösségeinek országos találkozóját Pakson, a Jézus Szíve-templomban, „Lelkem Istenben lel nyugalmat, segítség csak tőle jön” (Zsolt 62,2) mottóval.

Az eseményen az ország hetvenöt plébániájáról több mint kilencszáz fő vett részt – édesanyák, nagymamák, sőt néhány édesapa is. A Szent Mónika Közösség paksi találkozására a Felvidékről és Vajdaságból is érkeztek résztvevők, illetve a Teréz Misszió tagjai is meghívást kaptak. Az egybegyűlteket a házigazda, Kürtösi Krisztián paksi plébános köszöntötte, aki 2016 óta a Szent Mónika Közösség lelkevezetője.

Szűz Mária, a Világ Győzelmes Királynője ünnepe alkalmából az imnap a dicsőséges rózsafüzér titkainak átméltatásával kezdődött, majd a keresztény édesanyák litániáját imádkozták el, példaképük és védőszentjük, Szent Mónika közbenjárását kérve. Ezt követően Gazdag-Fejes Margit művészettörténész a Jézus Szíve-templom történetét és értékeit

ismertette. A templom rekordgyorsasággal épült fel 1901 tavaszán, és még abban az évben fel is szentelték.

A lelkinap csúcspontja a délelőtti hálaadó szentmise volt, melynek főcelebránsa Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök, a Központi Papnevelő Intézet rektora volt. A szentmisén tizenhárom pap koncelebrált. A szentmise olvasmánya *Ezekiel próféta könyvéből* szólt, a babiloni fogság idejéből, amikor Isten bizonyos értelemben „elhagyja Jeruzsálemet”, ahol a babiloniak fosztogatni kezdenek, majd lerombolják a várost. A próféta azonban megígéri, hogy Isten nem feledkezett meg népéről a száműzetésben sem, visszatér a templomba, és örökre lakóhelyévé teszi azt.

Visszatalálni a közösséghez

„Egy-egy ilyen alkalommal, amikor imádkozni jöttök össze, különlegesen életre kelnek ezek a szavak. Évről évre megtöltötök egy templomot, és aztán egész évben hol vágyakozva, hol könnyezve élitek a mindennapjaitokat – mondta szentbeszédében Martos Levente Balázs püspök. – Aztán egy másik helyen ugyan, de

jó visszatalálni a közösséghez, hozva a sok-sok eseményt – bajt, nehézséget, reményt és örömet –, ami az elmúlt évben történt. Ez a különleges körforgás azoknak az életében is ott van, akikért imádkoztok. Fiaitokat és leányaitokat, unokáitokat, családjaitokat a szívetekben hordozzátok. Isten ígérete pedig az, hogy velük van akkor is, amikor látszólag nem segít, amikor nem gondolnak rá, amikor a megszokottól eltérő körülmények vannak, amikor olyan helyzetbe kerülnek, amit mi semmiképpen nem kívánánk nekik.”

Ez az az ígéret, amely a fogság idején a választott népnek szólt, „és különleges erővel szólal meg számotokra is, amikor itt, a templomban, az imádság katedrálisában megfogalmazzuk azt, amit mi szeretnénk. De az imádság ennél több is, hiszen egyszer csak észrevesszük, hogy Isten színe előtt vagyunk. A könnyeink ilyenkor átalakulnak: először rólunk szólnak, az elveszettségünkről, de aztán egyre inkább arról, aki ránk talál, akinek jelenlétét örömmel fogadjuk el. Ezek az imádság nagy pillanatai: olyanok, mint egy »újraindított reaktor« az ember szíve mélyén.

Milyen nagy szükségünk van arra, hogy Isten a szívünk mélyéről feltartóztathatatlanul szabadítsa fel a szeretet energiáit, és azt a teremtő erőt, amely egyedül Istené – és amit mégis néha mi is megtapasztalhatunk.”

Ha az édesanyák a helyükön vannak, akkor az édesapák is a helyükre kerülnek

A püspök a beszédében leszögezte: „ha az édesanyák a helyükön vannak, akkor az édesapák is a helyükre kerülnek. Csak egymás különbségeit elismerve, elfogadva tartozhatunk igazán össze.” Martos Levente Balázs felidézte saját gimnazista éveit, és hogy hogyan ismerkedett meg Szent Mónikával. Amikor messze az otthonától hiányoztak neki a testvérek és az édesanyja, a ferences atyák arra biztatták, gondoljon Szent Mónikára, aki szeretettel imádkozott a fiáért. Amikor aztán nem sokkal Mónika halála előtt Ostiában újra találkoztak, anya és fia imádságban együtt szemlélték a boldog jövődőt. „Az élet természetéhez tartozik, hogy a fiatal útra kel, el akar szakadni. Sokszor ijesztő az a távolság, mely felé a nemzedékek igyekeznek. A mi vízióink pedig lehet, hogy csak az Örökkévalóságban teljesedik be.”

Homíliája végén a püspök ezt a kérdést tette fel az édesanyáknak: „Miközben hordozátok

e látomás szépségét, az egység és a kibékülés reményét, tudtok-e erőt meríteni ahhoz, hogy elfogadjátok, elhordozzátok, megerősítsétek a következő nemzedék egészen másféle útjait? Amikor a szíveteket átjárja Isten szeretete és a belőle fakadó erő, akkor fakadjon belőle olyan bölcs türelem is, amellyel az elcsatangoló, számunkra érthetetlen utakat járó nemzedékek mellé oda tudtok állni.”

A keresztény béke nem azt jelenti, hogy nincs konfliktus

Délután Forrai Tamás Gergely SJ egyetemi lelkész a szív, a család és a világ békéjéről tartott előadást. „Jézus békét akar adni. De nem úgy, ahogyan a világ adja. Jézus békéje más. A keresztény béke nem azt jelenti, hogy nincs konfliktus, hogy szélcsend van, hogy mindenben egyetértünk.” A bibliai béke, a shalom eredeti jelentése a teljességet, egységet, épséget, rendezettséget fejezi ki, mely Isten teremtett rendjében jelenik meg. Közösségben azt jelenti, hogy működik a rendezettség, igazságosság mindenki felé. „Jó lenne keresni ezt a fajta békét” – figyelmeztetett a jezsuita szerzetes, hozzátéve, hogy a békétlenség érzése abból adódik, amikor hasonlítgatunk, amikor arra figyelünk, hogy mások mit gondolnak. Ha azonban ezen túl tudunk lépni, akkor történik valami: félretesszük az előítéleteket, és letisztítva

tudunk nézni a saját lelkiismeretünkre. Ilyenkor működik a Szentlélek.

Hogyan lehet evangéliumi alapon működő közösséget és országot építeni? – tette fel a kérdést az előadó. „Keresni kell a nagyobbik jót! A társadalmi béke nem azt jelenti, hogy nem beszélünk a különbségekről. A meghallgatás a béke alapvető feltétele; kifejezi, hogy kíváncsi vagyok arra, mi van a másokban, mi az, ami fáj neki. Mindnyájunkban működik Isten Szentlelke, így tudunk elindulni egymás és a béke felé. A béke azzal kezdődik, hogy engedjük, hogy Jézus megváltoztasson bennünket. Akkor a szívűből a családba, a családból a közösségbe, onnan pedig a társadalomba sugárzik a béke.”

A délutáni program tanúságtétellel folytatódott arról, hogy hogyan tudtak fiatal édesanyákat megszólítani és belőlük egy lelkes, aktív közösséget alakítani a Nógrád vármegyei Patakon. Az imatálalkozó szentségimádással, a Jézus Szíve-litánia elimádkozásával és szentségi áldással ért véget. A találkozó résztvevői emlékként egy-egy Szent Mónika-ikon másolatát vihették haza, melyet Babák Krisztina, a pécsi Piusz (Jézus szíve-) templom közösségének vezetője készített.

Vereckiné Rajkai Pirocska/
Szent Mónika Közösség
Fotó: Tömör Balázs

Nem önmarcangolásra, hanem felelősségvállalásra van szükség

Az elesett hősökre emlékeztek a mohácsi csata 500. évfordulóján

A mohácsi csata 500. évfordulóján Magyarország az elesett hősökre emlékezett. A mohácsi Magyarok Nagyasszonya-templomban augusztus 29-én kegyeleti urnát helyeztek el, amely a csata tömegsíraiból kiemelt aprócsont-maradványokat tartalmaz. A templom mellett, a Széchenyi téren szentmisét tartottak, amelynek főcelebránsa Székely János püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke volt. A homíliát Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek mondta.

A Mohács 500 Történelmi Emlékhétvége elnevezésű programsorozat idézte meg a magyar történelem sorsfordító eseményét. A megemlékezés egyszerre volt visszatekintés az ötszáz évvel ezelőtti csatára, valamint kegyeleti esemény, főhajítás a harcban elesettek előtt.

A jubileumi visszatekintés Magyar Péter miniszterelnök megemlékező beszédével kezdődött Mohács főterén, a Széchenyi téren. Itt áll a Magyarok Nagyasszonya- (Fogadalmi) templom, amelynek alapkövét a mohácsi csata 400. évfordulóján rakták le. A jubileumi szentmise keretében e templom Szent István-oltáránál helyezték el az urnát, amely a mohácsi csata tömegsíraiból feltárt aprócsont-maradványokat tartalmazza.

Az ünnepi liturgián koncelebrált Udvardy György veszprémi érsek, Felföldi László pécsi megyéspüspök, TERNYÁK Csaba egri érsek, Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita, Szocska A.

Ábel OSBM nyíregyházi megyéspüspök, Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök, Hortobágyi T. Cirill OSB pannonthalmi bencés főapát, Marton Zsolt váci megyéspüspök, Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök, Varga László kaposvári megyéspüspök, Berta Tibor tábori püspök, Fábry Kornél, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke.

A határon túli magyar közösségek részéről a szertatáson jelen volt Német László SVD bíboros, belgrádi érsek; Böcskei László nagyváradi megyéspüspök, a Romániai Katolikus Püspöki Konferencia elnöke; Schönberger Jenő szatmári megyéspüspök, Mirko Štefković nagybecskereki megyéspüspök és Tamás József nyugalmazott gyulafehérvári segédpüspök.

A szentmisén nagy számban vettek részt szerzetesek, papok, papnövendékek, lovagrendek és hagyományörző közösségek képviselői.

Jelen volt az ünnepi eseményen Magyar Péter miniszterelnök, Tarr Zoltán társadalmi kapcsolatokért és kultúráért felelős miniszter, Ruszin-Szendi Romulusz honvédelmi miniszter, Heidl György társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár.

Székely János püspök, az MKPK elnöke köszöntőjében a mohácsi hősök áldozatát és annak mai üzenetét állította a középpontba. Hangsúlyozta, az elesettek tudatában voltak annak, hogy a hatalmas túlerő miatt szinte biztosan életüket veszítik a csatában, mégis vállalták a harcot szereteteikért, otthonukért, hazájukért és keresztény értékeikért. A püspök felidézte: erre az önfeláldozásra emlékeztek

Jékely Zoltán *A Missa pro pauperibus hallgatása közben* című versében, amikor így fogalmaz: „nekik, akik rongyos zászlók alatt / csontjaikból raktak védőfalat”.

Székely János arról is beszélt, hogy a magyar történelemben kevés a fényes győzelem, és sok a fájdalom, a keresztút. De a szenvedésnek gyümölcse is van: alázatra, együttérzésre, bölcsességre és a fontos értékekhez való ragaszkodásra tanította nemzetünket. Ezért a mohácsi évforduló nem pusztán a gyász, hanem a hálaadás alkalma is, amiért a magyar nemzet a történelmi megpróbáltatások ellenére is fennmaradt, megőrizte nyelvét, kultúráját, történelmi emlékezetét és keresztény hitét. A megemlékezésben ígéretet is teszünk a jövőre nézve: kötelességünk hűségesnek maradni azokhoz az értékekhez, amelyekért elődeink az életüket adták. Áldozatuk nem volt hiábavaló: ma is ezekre az értékekre akarjuk építeni hazánk jövőjét – fogalmazott köszöntőjében a püspöki kar elnöke.

Bábel Balázs érsek ünnepi homíliája

Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek szentbeszédét teljes terjedelmében közöljük:

Mindenkit szeretettel köszöntök! Néhány napja ünnepeltük Szent István királyunkat, aki keresztény államiságunk elindítója volt. Azon a napon a sziklára épített ház hasonlatát olvastuk az evangéliumban. Ez egy országra is vonatkozhat. A jézusi példázatban a ház nagy viharba kerül, de kiállja a próbát, mert sziklára épült. Államiságunk felénél, ötszáz esztendővel

ezelőtt ez a ház, a mi hazánk nagy viharba került, amelyet egyetlen szóval így jellemezzük: Mohács.

Ma több városnak van jelzője: királyok városa, királynék városa, hírső város, a hűség városa, a kálvinista Róma. Mohácsnak ezt a jelzőt lehetne adni: a vértanúk városa – Civitas martyrorum. Ez egybevág azzal a gondolattal, amit nem sokkal a csata előtt Perényi Ferenc váradi püspök mondott a királyi haditanácskozáson: Indítsuk el a kancellárt Őszentségéhez, hogy kezdje meg a szentté avatást azon a napon, amikor Tomori Pál barát vezérlete alatt húsz ezer keresztény harcos fog meghalni Krisztus vallásáért. Perényi prófétának bizonyult: Mohácsnál valóban elesetek a harcosok.

A történettudomány fejlődése és a segéd-tudományok révén ma már sokkal tisztább képünk van az akkori időkről és magáról a mohácsi ütközetről, mint korábban, akár az én iskoláskoromban. Nem kell a vádaskodás, az önmarcangolás, hiszen akkora túlerővel álltunk szemben, hogy eleve kilátástalan volt a küzdelmünk. Katonáink mindent megtettek azért, hogy amennyire lehet, feltartóztassák a hatalmas török hadsereget.

Évek, évtizedek óta nyomon követem a Moháccsal kapcsolatos kutatásokat, történeti fejleményeket, s számomra új meglátások is születtek. Az egyik: nemcsak arról volt szó, hogy a hódítás, a hatalomszerzés céljával megtámadott bennünket egy nálunk sokkal erősebb, a Magyar Királyságnál ötször nagyobb hatalom. Ez vallásháború volt. Nagy Szulejmán az apjától megörökölte, ő pedig az egyiptomi szultántól mintegy kizsárolta a kalifa címet. A kalifa az iszlám vallás legfőbb előljárója, valamint a próféta utódja. Tudjuk, hogy az igazhitű muszlimoknak a hitetlenek ellen harcot kell vívniuk. Megtették, harcoltak ellenünk, hitetlenek ellen. Miután elesett Bizánc, Nándorfehérvár, megtámadtak bennünket, hogy meghódítsák ezt a keresztény országot.

Kara Musztafa, IV. Mehmed szulán hadvezére azzal a szándékkal támadta meg Bécset, hogy ha elfoglalják a várost, akkor Róma ellen indulnak, s a római Szent Péter-bazilikát a szultán istállójává teszik.

Felismerés volt számomra más is. Vajon Tomori Pál kalocsai érsek miért vonakodott annyira elhagyni a szerzetet? Ismerjük az előéletét: katona volt, talán bele is fáradt a küzdelmekbe. Egyesek szerint két sikertelen házassági kísérlete is volt, mielőtt a felvételét kérte a ferences rendbe. A fogadalom alól a pápa feloldozhatta volna, ő azonban nem akarta ezt. Vonakodott. Mi okból? A ferences rendben eleve nem élt a rendalapító szelleme. A Katolikus Egyház idén ünnepli Szent Ferenc tranzitusának 800. évfor-

dulóját. Ferenc a hegyi beszéd szellemében, fegyvertelenül, szelíden elment az egyiptomi szultánhoz, Al-Kámilhoz, hogy elmondja, mit üzen az evangélium: Szelídek kell lenni, így kell kormányozni az embereket. A szultán meghallgatta, talán félbolondnak nézte, de meghatotta Szent Ferenc együgyű bátorsága. Nem fogadta megbántásként a szavait. Megengedte, hogy a ferencesek pasztorálhassanak a Szentföldön. Milyen jó lenne a szelídség krisztusi formája ma is! De nem ezt látjuk.

A mohácsi csata kimenetele ismeretes. VII. Kelemen pápa, aki végül meggyőzte Tomori Pált, hogy legyen a Délvidék főkapitánya és kalocsai érsek, amikor szeptember 19-én meghallotta a vereség szomorú hírért, sírt. Tudta, hogy mi minden veszett el. A pápák mindig a magyar nép mellé álltak a török elleni harcokban, Mohács idején is komoly anyagi támogatást nyújtottak.

Mi veszett el Mohácsnál? Nagyon sok minden. A király menekülés közben életét vesztette, s mintegy harminc főnemes, ötszáz köznemes, huszonnégyezer közvitéz esett áldozatul – magyarok, csehek, németek, horvátok, szerbek, szlovákok. Meghalt két érsek és öt püspök.

A mai napon emlékezzünk meg nev szerint is róluk: Tomori Pál kalocsai érsek, Szalkai László esztergomi érsek, Móró Fülöp pécsi püspök, Paksy Balázs győri püspök, Csaholy Ferenc csanádi püspök, Palinai György boszniai püspök. Akik elmenekültek, mint például Brodaries István, azok súlyos sebesüléseket szereztek. Menekülés közben halt meg az a Vásárhelyi András is, aki az *Angyaloknak csodálatos mennyből*

Asszonya című gyönyörű énekünket szerezte. Sokan meghaltak. Szörnyű volt a pusztítás a csata után is: Buda kifosztása, felégetett templomok, száz város, kétezer falu, százezer ember rab-szíjon, janicsárnak elhurcolt gyerekek. Véget ért a középkori Magyar Királyság, s elkezdődött a török hódoltság százötven éven át tartó időszaka.

Az iszlám vallást azonban nem vettük fel, mint korábban más meghódított országok. A mi nagy hódítónk, Szulejmán még negyven év múltán is velünk harcolt, és Mohácstól nyolcvan kilométerre, Szigetvárnál halt meg.

Jól tudjuk, a mai törökök nem tehetnek erről, mint ahogy a kalandozó magyarok tetteiről sem tehetünk mi, mai magyarok. Az igazságot azonban ki kell mondanunk, hiszen az Úr Jézus azt mondja: „Az igazság megszabadít benneteket.” A törökök barátoknak tartanak minket, a későbbiekben sok hazánk fia menekült a földjükre, a mohácsi csata és annak következménye azonban végzetes volt számunkra.

A sereg úgy indult harcba Keresztelő Szent János napján, hogy mindenki tudta, meg fognak halni. Végredeletek maradtak ránk abból az időből: Drágffy János országbíró, aki zászlótartóként harcolt a mohácsi csatában, szintén elesett. Szűz Máriás lobogó takarta be a testét. A végredeletét így egészítette ki, és így küldte haza Közép-Szolnok és Kraszna vármegyébe. „Az ispotályról gondoskodjatok, a szegényeket ne feledjétek! Nehogy ellenségeimmé váljanak a másvilágon!” Vajon miként értette ezt? Mi vár ránk a végítéletben? Jézus számonkéri, mit tettünk, kinek mit adtunk, kiről hogyan gondoskodtunk.

Már akkor is szentmiséket mutattak be, s mi is bemutattunk szentmisét az elhunytakért. Elindult egy kezdeményezés a Pécsi Egyházmegyéből: mindenütt, ahol magyarok élnek, papok mutatnak be miséket, az elesettekért felajánlva. Hiszünk abban, hogy szent és üdvös dolog imádkozni az elhunytakért, hogy feloldozást nyerjenek bűneik alól. Így gondolunk azokra, akik életüket adták Krisztus vallásáért

Berta Tibor katonai ordinárius, tábori püspök végezte a gyászszerbartást a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyen (Fotó: Nemzeti Örökség Intézete)

és hazánkért. Jézus mondja: „Senkinek nincs nagyobb szeretete annál, mint aki életét adja barátaiért.” Ők az életüket adták. Most áldozatukra emlékezünk, példaként állítjuk őket magunk elé, és fejet hajtunk előttük haláluk 500. évfordulóján. Ámen.

*

A szentmise végén gyászszerbartás keretében adták meg a végtisztességet a harcban elesetteknek. Középen helyezték el az aprócsont-maradványokat tartalmazó urnát, s mellette kétoldalt II. Lajos király rekonstruált zászlójával borított tíz koporsót, melyek nevesítetlen, de el nem feledett hősök maradványait őrizték. A szerbartást Berta Tibor tábori püspök, katonai ordinárius vezette. Így fogalmazott: „A mohácsi

csata hőseinek emléke egész népünk öröksége, ami a hit fényében arra a felelősségre tanít, hogy azzal a szeretettel szolgáljuk az életet és egymást, amely reménnyel valljuk: egyikünk sem él önmagának, és egyikünk sem hal meg önmagának. Amíg élünk, az Úrnak élünk, s ha meghalunk, az Úrnak halunk meg.”

Berta Tibor úgy fogalmazott: a földi maradványok eltemetésekor a keresztény remény vezet bennünket. Azt kérjük Istentől, hogy az elesetteket támassza fel, bocsássa meg bűneiket, és fogadja be őket az örök életbe, a Krisztus megváltó szenvedésébe, halálába és feltámadásába vetett hitben. A jelenlévők végül együtt imádkoztak az elesettek lelki üdvösségéért.

Az aprócsont-maradványokat tartalmazó urnát a templomban, a Szent István-oltárnál

helyezték el. A Magyarok Nagyasszonya-plébániatemplomban mostantól márványtábla jelzi a mohácsi csatában elesettek szimbolikus sírhelyét.

A szentmise után II. Lajos szobránál, koszorúzással folytatódott a megemlékezés. A kora délutáni órákban azután gyászmanetben kísérték a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyre azt a tíz koporsót, melyek a mohácsi csata tömegsíraiból korábban feltárt, azonosított és csoportosított csonttereklyéket tartalmazták. Az áldozatok maradványait kegyeleti szerbartás keretében, állami és katonai tiszteletadás mellett helyezték végső nyugalomra az emlékhelyen. A gyászszerbartást itt is Berta Tibor katonai ordinárius, tábori püspök végezte.

Trautwein Éva

Fotó: Lambert Attila

„Nem tehetjük kockára az ország jövőjét személyes előnyökért”

Erdő Péter bíboros, prímás üzenete a történelmi évfordulón

A mohácsi csata 500. évfordulója alkalmából Erdő Péter bíboros, prímás üzenetet adott közre. A főpásztor írása a történelmi emlékezet mellett a társadalmi felelősségvállalás és a közösség javának kérdéseivel foglalkozik. Az alábbiakban közreadjuk Erdő Péter teljes megemlékező üzenetét.

Ötszáz esztendővel ezelőtt Mohács mezején nem csak egy csata dőlt el. Elesett a fiatal II. Lajos király, vele együtt pedig azok, akik engedelmeskedtek hívásának, és az ország védelmére keltek. Ott lelte halálát Tomori Pál kalocsai érsek, a magyar sereg fővezére, Szalkai László esztergomi érsek, Magyarország prímása, valamint a püspöki kar több tagja, számos főúr és sok ezer katona. Ismertek és névtelenek, akik a döntő órában vállalták a rájuk háruló kötelességet, és életüket adták hazájukért.

A mohácsi csata hőseinek és áldozatainak emléke egész népünk öröksége.

Nemcsak a vereségről beszél, hanem a hűségről, a helytállásról és az áldozatról is. Akik ott harcoltak, tudták, hogy a hatalmas túlerővel szemben nem arathatnak győzelmet, de a keresztény értékrend és a hazaszeretet erőt adott a félelmük legyőzéséhez. A csatatéren elesettek emléke arra figyelmeztet bennünket, hogy nem hajszolhatjuk mindennapi érdekeinket úgy, hogy közben megfélemezünk a közösség javáról.

Nem tehetjük kockára az ország jövőjét személyes előnyökért, mert ha a közösség meggyengül, végül azok sorsa is bizonytalanul válik, akik a válság haszonélvezőinek gondolják magukat. Mohács emléke felelősségre és éleslátásra tanít. Isten színe előtt kell feltennünk magunknak a kérdést: Mi szolgálja valójában népünk életét és megmaradását? Képesek vagyunk-e féltetni a széthúzást, felismerni a veszélyeket, és együtt dolgozni azért, amit elődeinktől örököltünk, amit tovább kell adnunk a következő generációknak?

Az elesettek keresztény hittel emlékezünk.

Az ember élete a halállal nem ér véget, mert mindannyian örök életre kaptunk meghívást. A mohácsi hősök tovább élnek nemzetünk emlékezetében, tetteik következményeiben és abban az áldozatban, amelyet a hazáért vállaltak. De hisszük, hogy személyesen is élnek Isten előtt, a szentek közösségében. Ezért imádkozunk értük, és ezért kérjük Istent, hogy adjon nekik örök nyugodalmat.

Ha Mohácsra emlékezünk, lélekben végig kell járnunk az azóta eltelt ötszáz esztendőt is. Kudarcon, háborúkon és pusztuláson át népünk mégis fennmaradt. Hívó szívvel ebben az isteni gondviselés jelét ismerjük fel. Becsüljük meg tehát halottainkat és hőseink emlékezetét! Tanuljunk történelmünkől, keressük önzés nélkül a közösség javát, szolgáljuk hittel és szeretettel az életet, és újítsuk meg bizalmunkat az isteni gondviselésben!

Forrás: Esztergom-Budapesti Főegyházmegye

Segítsük, támogassuk egymást!

Beer Miklós nyugalmazott váci megyéspüspök gyémántmiséje Ságújfaluban

Hatvan évvel ezelőtti pappá szentelésére emlékezve mutatott be ünnepi gyémántmisét Beer Miklós nyugalmazott váci megyéspüspök paptestvéreivel együtt augusztus 21-én, a Ságújfalui Közös Önkormányzati Hivatal udvarán. A Szent István-napi megemlékezéssel és az új kenyér megáldásával egybekötött szertartáson a környező egyházközségek hívei mellett a helyi civil és egyházi vezetők is részt vettek.

Beer Miklós nyugalmazott váci megyéspüspök gyémántmisét mutatott be paptestvéreivel együtt augusztus 21-én a Ságújfalui Közös Önkormányzati Hivatal gesztenyefákkal szegélyezett udvarán. Hálát adott azért, hogy hatvan évvel

ezelőtt, 1966. június 19-én pappá szentelték. Az ünnepi szentmisére nemcsak a Kapás Attila atyához tartozó hat egyházközségből, hanem távolabbi településekről is érkeztek.

A jubiláns püspök tanításában kiemelte: az eltelt hatvan év nem érdem, nem tudás, hanem Isten ajándéka. Ahhoz, hogy ő pappá legyen, szükség volt a szerető nagymama és édesanyja imáira, a hitoktatók, tanárok, a támogató plébános atyák életpéldájára. Emlékeztetbe idézte azt az erős képet, amikor tizenkét fiatal – köztük ő maga is – ott térdelt 1966. június 19-én az oltár előtt, felszentelésre várva. A tizenkét pap közül már csak ő él. Elmélkedésében arra buzdított, hogy fogjunk össze, vegyük észre embertársaink örömét és bánatát, segítsük és támogassuk

egymást, és maradjunk meg embernek – minden körülményben. Tanításában felidézte Cserdi község egykori roma polgármestere, a néhai Bogdán László emlékét, akit jóbarátjának nevezett; kiemelte személyes életútját, emberségre törekvő rendíthetetlen életét.

Beer Miklós püspök hangsúlyozta: nagy öröme szolgál, hogy az ünnepi szentmisén jelen vannak a Kapás Attila atyához tartozó egyházközségek polgármesterei, az egyházközségek világi elnökei, mert ez is kifejezi az említett és áhított összefogást. Egy emléket is felidézett a főpásztor: amikor

először járt Ságújfaluban, akkor is ugyanígy jelen voltak az akkori bérnálason a világi és egyházi vezetők egyaránt. Szentbeszéde végén hangsúlyozta: Isten áldja meg az itteni egyházközségek lakosait, az egybegyűlteket és Magyarországot.

A szentmise keretében került sor az új kenyér megáldására, majd kisorsolták az idei győztes országgyűlést, amely Bíborfehér fantáziánévre hallgat. Az ünnepség végén a meghívott vendégek a helyi kultúrházban családias, meghitt vacsorán vettek részt.

Dénes Katalin

Forrás: Váci Egyházmegye

HÍREK KÉPEKBEN

Az Iránytű Hivatástisztázó Műhelysorozat a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola szerzetesi és papi összefogással vezetett, fiatal felnőtteknek szóló kurzusa, amely 2007 óta működik. Célja, hogy segítse azokat a 18 és 35 év közötti szabad állapotú fiatalokat, akik életük nagy döntései előtt állnak, akik keresik az élethivatásukat: szerzetesség, papság vagy család. Jelentkezési határidő: szeptember 16. További tudnivalók az Iránytű Facebook-oldalán találhatók.

A mesébe illő Hétöles-tó partján, a Dráva valamikori árterének különlegesen szép környezetében, Szaporcán rendezte meg a már hagyományosnak számító ormánsági tízpróbát augusztus 25-én a Katolikus Karitás. A nyári szünetet lezáró nagyszabású rendezvényen Dél-Baranya tíz felzárkózó településéről közel hetven gyermek vett részt.

Lezárult a 2026-os pótfelvételi eljárás, amely kiemelkedő eredményeket hozott a Pázmány Péter Katolikus Egyetem számára. Több mint négyezer új hallgató nyert felvételt a Pázmányra. Továbbra is jelentős és növekvő az érdeklődés a Pázmány képzései iránt. Egyetlen év alatt a jelentkezések száma közel 20 százalékkal, az első helyen jelentkezéseké pedig több mint 26 százalékkal emelkedett.

Válogatás
az
Új Ember
archívumából

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. A jubileumi év elmúltával is folytatjuk retrospektív sorozatunkat: történeti, lelkeségi vagy irodalmi szempontból jelentős írásokat válogatunk a lap archívumából, és közlünk újra. Az alábbiakban Márkus László újságíró írásával emlékezünk a felejthetetlen Öveges József tanár úrra.

Nem vonul nyugalomba Öveges József

Megvalósulóban nagy álma: a Politechnika Háza

Az első találkozás több mint húsz éve történt. Megjelent egy középiskolás fizika tankönyv. Ábrái újak voltak, szövege sajátosan érdekes. A diákok előtt, kiknek ez a szó, fizika, rejtelmes és rettegett volt, általa világosodott meg törvény és összefüggés. Egyszeriben élmény lett számukra a fizika. A könyvet Öveges József írta.

Azóta a rádió, televízió, sok könyv mindenki előtt ismertté tette nevét. A külföldi szakemberek a világ három legjobb televíziós előadója közé sorolják. Haja fehér, arca barna a naptól, s ahogyan itt ül a piarista gimnázium apró fogadósobájában, tavasziasan kihajtott gallérú ingben, szemének csillogása, gyors, kifejező kézmozdulatai idő feletti fiatalságról árulkodnak. Külseje éppen úgy nem professzor, ahogyan előadásai sem azok. S a beszélgetés első fordulóján is olyan meglepő, mintha egyik kísérletét végezné. Egy csapásra eloszlatja a búcsú hangulatát. Az újságok ugyanis hírül adták, hogy nyugalomba vonul, s a beszélgetés tárgya az emlékezés lett volna.

– Szó sincs róla – mondja erélyesen –, nem tudom, honnan vették, hiszen még rengeteg dolgom van, nincs időm nyugalomra. Éppen most, amikor végre megvalósul a nagy terv?

Azonnal a Politechnika Háza kerül szóba. Helyét már kimérték a Lágymányoson, a nemzetközi vásárváros mellett. Építésére megszavaztak tízmillió forintot. Ebben a létesítményben a technika legújabb eredményeit láthatja és tapasztalhatja az érdeklődő, mindazt, amiről eddig csak hallott vagy olvasott.

– A népek természettudományos ismereteket kell adni – mondja a professzor –, hogy lássa a tudománynak életünket gazdagító és szépítő hatalmát. Az ifjúságot pedig a tudomány lázas szeretetére kell nevelni. Véleményem szerint a közműveltség legalább ötven százalékát a természettudományos ismereteknek kell alkotniuk. Mindenkinek meg kell adni az ehhez szükséges tapasztalati alapot, ezt szolgálja majd a Politechnika Háza.

Hangját átfűti az izgalom, kiérzik belőle, hogy ez a terv régóta foglalkoztatja. Vajon miből táplálkozik ez a megszállottsággal határos lelkesedés, ez az állandó nyugtalanság, mely most is itt vibrál kézmozdulatában, szemének gyors, apró villanásaiban? Nehezebb kérdés, mert Öveges professzor legkevesebbet önmagáról beszél.

– Falusi gyerek voltam, családom nemzedékről nemzedékre tanítóskodott. Egyik ősöm 75 éves tanítói működésének emlékére kollégáitól ezüst kupát kapott. Ma szinte hihetetlen,

hogy 90 esztendő is elmúlhatott, s még ott állott a katedrán. Sok érthetetlen jelenséggel találkoztam gyermekkoromban. Felelni senki sem tudott rájuk, hiszen százesztendő fizikakönyvből tanulunk. Ekkor határoztam el, hogy egész életemet arra szentelem, hogy az ifjúságnak megkönnyítsem a fizikai rejtélyek megoldását. Közlebb hoztam gondolkodásukat a természettudományokhoz. De elégedett soha nem voltam, mindig jobbat akartam. Ma is azon töröm a fejemet, hogy még tökéletesebbet adjak elő, munkám még eredményesebb legyen.

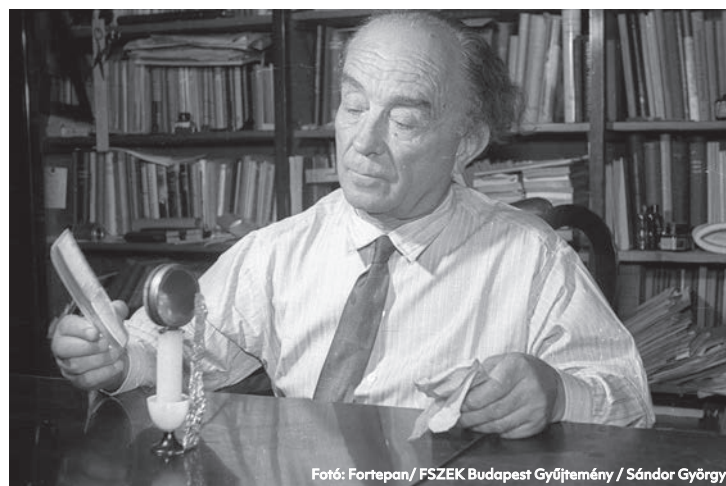
A pap tanár és a természettudomány

– A falusi kisleányból később pap tanár, piarista lett. Nem okozott nehézséget a teológia és a természettudományok összehangolása?

– Soha, egyetlen percre sem – feleli határozottan. A régi piarista atyák arra buzdították rendtársaikat, hogy sokat foglalkozzanak a természettudományokkal. Én csak óhajukat követtem. Pap vagyok, és papi mivoltom nem akadályozott munkámban és céljaimban. Sem a múltban, sem a jelenben. A lelkiismeretesen dolgozó ember munkáját mindenkor megbecsülik.

Öveges professzor elmereng, mintha az elektromos feszültség, mely a beszélgetésben sugárzik, lecsökkenne egy pillanatra.

– Hatvannyolc éves vagyok, de ma is tudok cigánykereket hányni. Engem a munka éltet, másra nincs időm. Számomra is meglepő, ha összegezem az elvégzett munkát, ötszáz körül jár rádióelőadásaim száma. A televízióban hetvenszer szerepeltem. A Szabadság téri stúdiót az én kísérleti előadásom nyitotta meg. Egy évre átlagosan hetven-nyolcvan országos nyilvánosságú szereplésem jut. A könyvnapra jelenik meg huszonkettedik könyvem. Hozzáfogtam egy újszerű ötlet kidolgozásához: »Képeskönyv az atomról.« Háromnegyed része színes képekből áll. A »Technika világa« című sorozat négyszáz oldalas fizikai részét én írtam, ehhez ugyanennyi ábrát és rajzot készítettem és terveztem. Tucatnyi könyv terve él bennem, melyet szeretnék megírni még. Most megyek a

Fotó: Fortepan / FSZEK Budapest Gyűjtemény / Sándor György

rádióba, viszem a következő előadásom anyagát. Tegnap a televízió jövő havi »Száz kérdését« adtam be.

– Talán túlságosan nagy ez az iram.

– Nem, engem a munka éltet és az a tudat, hogy adhatok, és előadásaimat szívesen fogadják. Egyik háziasszony írta a rádióknak, hogy takarítás közben zenét hallgatott, majd a bemondó közölte, hogy fizikaóra következik. Ki akarta kapcsolni a készüléket, de az első két mondatot még meghallotta. A két mondat után tovább szólt a rádió, s azóta is szorgalmas hallgatója a fizikaóráknak. Munkámat az állam is megbecsüli. Már 1948-ban Kossuth-díjat kaptam; a »Szocialista Munkáért« érdememmel is kitüntettek; a közoktatás kiváló dolgozója vagyok; s legutóbb én is megkaptam a televízió nívódíját – alighanem egyedül a nem művészek között.

Most fel kellene tenni a szokványos kérdést, hogy mivel foglalkozik legszívesebben Öveges professzor? Teljesen felesleges. Állandóan új feladatok, új tervek fűtik. Ezért kel reggel 4 órakor, ezért sürgős az egyik feladat elvégzése, mert nyomban ott a következő, és az azt követő. Meg kell írnia a fénytán és az elektromosság után a hőtán, könyveket és előadásokat.

Lényéből magasfeszültség árad. Így jár az utcán is, fürgén, ruganyosan. Számtalanszor megszólítják apró gyerekek, kis diákok. »Ugye, az Öveges bácsi?« – és máris bizalmas fizikai kérdések következnek. Siet a rádióba, aktatáskájában az új anyag, majd haza, íróasztala mellé, a munka állandó lázában.

Előadásainak fő tulajdonsága az érdekesség. Ugyanez jellemzi egyéniségét is.

Márkus László

(Új Ember, 1963. június 16.)

IMAÓRA

Kútölgyi Szűz Mária-engesztelő-kápolna: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Ol-társiszsentség előtt. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75-77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmise előtt felvett misészándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén papi és szerzetesi hivatásokért, a második a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imáladába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmise után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Szentmisét mutatnak be Mind-szent József bíboros boldoggá avatásáért a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba u. 5.) a következő napokon: szeptember 5., szombat; október 6., kedd; november 6., péntek. A szentmise 7 órakor kezdődnek. December 5-én, szombaton reggel 6 órakor.

A Könnöző Szűzanya tiszteletére minden hónap 17-én a papi- és

szerzetesi hivatásokért mutatnak be szentmisét Győrben, a Nagyboldogasszony-székesegyházban (Győr, Káptalandomb 12.) Ezekre a szentmisekre az egyházmegye egy-egy papját hívják szentelési sorrendben. A szentmise végén a Kegyoltár előtt Mária-köszöntőt imádkoznak.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Mórész Zsigmond út 141.): október 15-én 18 órától 25-én 13 óráig Gál Péter atya tart lelki-gyakorlatot „Belső gyógyulás és szabadulás különféle kötelekeinktől” címmel. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

MÉCS Napok egyéni résztvevőknek, társkeresőknek Budapest. A MÉCS Napok lelki-gyakorlatokat a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szervezik minden érdeklődőnek. Szeretettel várják a parKatt.hu oldalon regisztrált, szabad állapotú, egyedülálló társkeresőket a 2026. november 13-15., péntek estétől vasárnap délutánig tartó alkalomra a Budatétényi Verbita Názáret Misszióház Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házba (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.). A programot Mészáros Domonkos OP vezeti. Kedvezményes jelentkezési határidő: szeptember 15., kedd, jelentkezési határidő: október 20., kedd. További információ: <https://mecshonlap.hu/mne268/>

BÚCSÚ

A búcsúszentlászlói kegytemplomban szeptember 6-án, vasárnap, Kisboldogasszony ünnepén búcsúi szentmise lesznek 9 órakor Tóth Gábor atya, 11 órakor Szijártó László esperes plébános vezetésével. Közreműködik a kegytemplom kórusa és a Zala Brass fúvósegyüttes.

A keszthelyi-zalaszentgróti esperesi kerület papjaival és hívekkel közös szentmise lesz a búcsúszentlászlói kegytemplomban. Szeptember 11-én, pénteken 17 órától szentségimádás, 18 órától ünnepi szentmise, amelyet Udvardy György érsek celebrál. A szentmisén közreműködik a kegytemplom kórusa.

Fogolykiváltó Boldogasszony-búcsúra várják a zarándokokat szeptember 20-án, vasárnap Búcsúszentlászlón, a kegytemplomban. A 9 órai

szentmisét Ocsovai Gábor Grácián OFM celebrálja. A 11 órakor kezdődő ünnepi búcsúi szentmisét Pápai Lajos nyugalmazott győri püspök mutatja be, közreműködik a Zala Brass fúvós-együttes, valamint a kegytemplom kórusa.

ÜNNEPI SZENTMISE

Szent II. János Pál pápa 30 évvel ezelőtt, 1996. szeptember 7-én Győrbe látogatott, a Nagyboldogasszony-székesegyházban imádkozott a Könnöző Szűzanya kegyképe előtt, majd felkereste Boldog Apor Vilmos vértanú püspök sírját is. Látogatásának csúcspontja a győri Ipari Parkban mintegy 150 ezer hívő részvételével bemutatott szentmise volt. Az évforduló alkalmat ad a hálaadásra, a három évtizeddel ezelőtti látogatás kegyelmi eseményéért és Szent II. János Pál pápa szavaival élve, hogy ma is bizalommal tekintünk Krisztusra. A Nagyboldogasszony-székesegyházban szeptember 7-én, hétfőn 18 órakor kezdődő ünnepi szentmisében szentbeszédet mond Pápai Lajos nyugalmazott megyéspüspök, aki 1996-ban a Győri Egyházmegye főpásztoraként fogadta a Szentatyát. Szeretettel hívják és várják a híveket az ünnepi szentmisére!

A Bobai Szentlélek Római Katolikus Templom (9622 Boba) felújítását követően annak ünnepélyes megáldására, valamint Boldog Brenner János ereklyéjének fogadására kerül sor szeptember 5-én, szombaton. A 18 órakor kezdődő ünnepi szentmisét celebrálja és a templomot megáldja Székely János megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke.

HÁLAADÓ SZENTMISE

Salkaházi Sára testvér boldoggá avatásának 20. évfordulója alkalmából Budapest szeptember 13-án, vasárnap 10 órakor a Szent István-bazilikában (Budapest V., Szent István tér 1.) hálaadó szentmisét mutatnak be. Külön is hívják és várják azokat, akik Sára testvért kapták/választották védőszentjükkül az elmúlt húsz évben.

ORSZÁGOS TALÁLKOZÓ

A budapest-rákospalotai Magyarok Nagyasszonya-főplébánia (Budapest XV., Széchenyi tér 8.) szeretettel

HARANG

690 kg-os HARANG, Gisz, harangjáték 14 harangból eladó. T.: 06/30-242-4299

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI., Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő-szerda 10-17, csütörtök 10-19 óra.

TÁRSKERESŐ

ÖZVEGY TANÁRNŐ értelmiségi úr személyében társat keres, hetvenöt éves korig. Katalin. T.: 06/30-356-9564

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén házánál is. T.: 06/1-213-5726

várja a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelt templomok híveit és más templomok hívó közösségeit is a XVII. Országos Magyarok Nagyasszonya Találkozóra 2026. szeptember 26-án. Program: a szentmise előtt a testvérek fogadása, szentgyónási lehetőség, rózsafüzér imádkozása. A 11 órakor kezdődő ünnepi szentmisét Barsi Balázs OFM ferencesrendi szerzetes mutatja be a koncelebráló papsággal együtt. A szentmise után agapé a templomkertben. A találkozón 13.30 órától közreműködik a Benyus Testvérek Együttese.

MEGHÍVÓ

Tamás Gergely Alajosért, valamint a Kapisztrán kórus élő és elhunyt tagjaiért szentmisét mutatnak be az Országúti ferencesek templomában (Budapest II., Margit körút 23.) 2026. szeptember 19-én, szombaton 18 órakor. Szeretettel várják a híveket.

KONFERENCIA

Mi történik, ha egy céget valóban Isten vezet? címmel rendeznek konferenciát keresztény vezetőknek Budapest szeptember 25., péntek és szeptember 26., szombat között, a

Kiadja a Magyar Kurír

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft.

Ügyvezető: Tolonics Gergely

ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG

ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.

LAPZÁRTA: 2026. augusztus 31.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István

Lapszerkesztő: Baranyai Béla

Lapszerkesztő-helyettes: Körössi László

Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábán Attila, Gátas

Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi

Zita, Mészáros Ákos, Náduvvari Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó,

Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet

Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett

Korrektor: Szántó István • Tördelés: Kuzma Angéla

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.

Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933

www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztas@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.

Egyéni egypléjű előfizetés belföldi negyedévre:

6180 Ft, fél évre: 12 360 Ft, egy évre: 24 720 Ft.

Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:

+36/1-317-3933; apohirdetes@ujember.hu;

<http://ujember.hu/apohirdetes-feladasa/>

Párbeszéd Házában (Budapest VIII., Horánszky u. 20.). Két nap keresztény vezetőknél, vállalkozóknál és döntéshozóknál arról, hogyan válhat a munka, a vezetés és a vállalkozás Isten országának részévé. Bővebb információk: <https://staging.kaw.hu/>

SZENIOR EGYETEM

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának Szenior Egyeteme szeptember 9-én kezdetét veszi. A Pázmány Szenior Egyetem (PSZE) 2014 szeptemberében indult azzal a céllal, hogy a társadalmi felelősségvállalás és az élethosszig tartó tanulás jegyében keresztény szellemiségű tanulási, ismeretszerzési és találkozási lehetőséget kínáljon az idősebb korosztály számára. A program féléves kurzusokon, tudományáganként rendszerezve közvetít ismereteket, az előadások többségét a Pázmány oktatói és kutatói tartják. A 2026-os őszi szemeszterben négy kurzus közül választhatnak az érdeklődők. A kurzusok hibrid formában, vagyis személyesen és online is követhetők. A jelenléti előadások szerdánként, illetve csütörtökönként 17 órakor kezdődnek majd. A részletes program és a jelentkezéssel kapcsolatos további információk és a kurzusok tematikái a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának honlapján érhetők el. Jelentkezni elektronikusan, a Pázmány Szenior Egyetem honlapján található regisztrációs felületen lehet, határidő: 2026. szeptember 8., 16 óra.

KIÁLLÍTÁS

„bőrömmön ország süt át” címmel nyílt kiállítás Nagy László költő, műfordító művészetéről a Petőfi Irodalmi Múzeumban (Budapest V., Károlyi u. 16.). A tárlat bemutatja Nagy László képzőművészeti alkotásait, könyvillusztrációit, az *Élet és Irodalom* (ÉS) képszerkesztőjeként folytatott tevékenységét, asztalosipari és falfaragási munkásságát. Emellett a kortárs képzőművészekkel való kapcsolata, alkotótevékenységük összefonódása is kiemelt szerepet kap. A kiállítás október 31-ig látogatható.

Új időszaki kiállítás nyílt a Görög-katolikus Múzeumban (Nyíregyháza, Bethlen Gábor u. 21.), *Petravszky Manó – Egy görögkatolikus festőszerszám a 20. században* címmel. Petrasovszky Manó a 20. századi magyar görögkatolikus művészet egyik meghatározó alakja, akinek életműve most különleges kiállításon tárul a látogatók elé. A pap családból származó művész már fiatalon a templomfestészet világában találta meg hivatását. Korai munkái után országos ismertséget hozott számára a máriapócsi kegytemplom monumentális falképciklusa, amely a

magyar Mária-tisztelet egyik legszebb vizuális megfogalmazása. Művészetében a bizánci hagyomány és a modern egyházi megújulás harmonikusan találkozik. A tárlat egyszerre tisztelgés az 50 éve elhunyt kivételes alkotó előtt és meghívás a magyar szakrális művészet mélyebb megismerésére. A tárlat december 18-ig látogatható.

A Győri Bencés Látogatóközpontban (Győr, Széchenyi tér) a látogatók a Szent Mór Bencés Perjelség épületegyüttesében, a kéttornyú templomtól jobbra található rendházban léphetnek be a bencés örökség különleges világába. A látogatóközpont a bencés örökség több arcát tárja a látogatók elé: magában foglalja a Loyolai Szent Ignác bencés templom és a 400 tanév – *Élő örökség a győri bencés gimnáziumban* című interaktív kiállítás mellett a bencés boltot is. A Loyolai Szent Ignác bencés templom keddtől szombatig 10 és 18 óra között szabadon is látogatható. A 400 tanév – *Élő örökség a győri bencés gimnáziumban* című kiállítás szakmai vezetéssel látogatható keddtől szombatig a következő időpontokban: 10.15–11.30, 13.00–14.15, 15.00–16.15. A bencés bolt (szerzetesi termékek Északnyugat-Magyarországról) keddtől szombatig 10 és 18 óra között tart nyitva.

Totus Tuus, vagyis Teljesen a tiéd címmel Szent II. János Pál pápa életművét és a történelemre gyakorolt hatását bemutató kiállítás nyílt Székesfehérváron, a Szent István Király Múzeum Rendház épületében (Székesfehérvár, Fő u. 6.). A pápa életét, lelki életét bemutató nagyszabású tárlaton a Szentatya Mária-tiszteletén alapulva végigjárhatunk Közép-Európa egyik legnagyobb összetartó erejét adó Szűz Mária-kultuszon, amely ma is jelen van ebben a térségben. A nagy pápa örökségét 18 teremben 1800 négyzetméteren mutatják be, egyrészt szakrális szempontok szerint, másrészt tudományos, harmadrészt pedig művészeti oldalról. Több mint kétszáz, a pápához köthető eredeti tárgy mellett bemutatják több mint ötven művészeti alkotásait, amelyek a kiállításra készültek. A kiállítás szeptember 27-ig látható.

PROGRAMAJÁNLÓ

1000 éves a Váci Egyházmegye. Ez alkalomból *Együtt építjük* címmel nagyszabású ünnepi előadás és jubileumi családi nap lesz Vácon szeptember 19-én, szombaton 9 órától. A főhelyszín a Püspöki Palota közvetlen környezete és kertje (Vác, Migazzi Kristóf tér 1.). A jubileumi nap elsődleges célja hálaadás az egyházmegye ezeréves fennállásáért, valamint egy olyan esemény szervezése, amely a tanúságtétel mellett színvonalas családi kapcsolódásra egyaránt hív. A személyes találkozások mellett látogatási

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN

október 5-11. | 7 nap | 409.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT

október 20-24. | 5 nap | 399.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT LENGYELORSZÁGBA

október 21-25. | 5 nap | 189.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

október 21-25. | 5 nap | 159.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT

október 23-28. | 6 nap | 449.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

október 23-29. | 7 nap | 439.900 Ft/fő

ADVENTI ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

december 5-9. | 5 nap | 359.900 Ft/fő

ADVENT ZAKOPÁNÉBAN

december 5-6. | 2 nap | 69.900 Ft/fő

ADVENT MÁRIABESZTERCÉN ÉS ZÁGRÁBBAN

december 12-13. | 2 nap | 69.900 Ft/fő

ADVENT MÁRIACELLBEN

december 19-20. | 2 nap | 89.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA

2027. március 13-18. | 6 nap | 399.900 Ft/fő

MÁLTAI ZARÁNDOKKÖRÚT

2027. március 31 - április 4. | 5 nap | 399.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050 | www.viasacra.hu

lehetőség nyílik a püspöki palotában, a Nagyboldogasszony-székesegyházban és a Toronykilátóban, valamint megtekinthetők a Váci Egyházművészeti Gyűjtemény állandó és időszakos kiállításai is. A Nagyboldogasszony-székesegyházban 15 órakor kezdődő hálaadó ünnepi szentmisét Marton Zsolt megyéspüspök a város papságával együtt mutatja be. 18 órától *Püspök és barát* – címmel Beer Miklós nyugalmazott és Marton Zsolt jelenlegi váci megyéspüspök beszélgetése lesz a PüspökVác, Beer-teremben. Minden program ingyenes. Szeretettel hívnak és várnak minden érdeklődőt! További információk a programokról: <https://egyuttepitjuk.hu>

A veszprémi várnegyed különleges nyári programokkal várja a látogatókat:

vezetett vársétákon a több száz éves épületek mellett az érseki palota ritkán látogatható kertjét is bejárhatják, megcsodálva a bibliai szimbólumokat rejtő növényvilágot és a páratlan panorámát. A gyerekekkel érkezők egy egyedülálló nyomozójátékban is részt vehetnek a *Bogács és lilium* – *Magdolnák virágai* kiállításon. Az ezeréves múltat visszatekintő Szent Mihály-főszékesegyházat, a 13. századi Gizella-kápolnát, valamint a Szent György-kápolnát és a magyar barokk építészet egyik legszebb példáját, az érseki palotát is felfedezhetik a veszprémi várnegyedbe látogatók a nyári vezetett sétákon, melyek a Biró-Giczey Házról indulnak 10.30-kor, illetve 14, 16 és 18 órakor. Bővebb információk: www.veszpremiersekseg.hu/

Ünnepi üzenetküldő

Köszöntse szeretteit az Új Ember hasábjain!

Üzenjen névnap, születésnap, házassági évforduló alkalmából, küldje meg gratulációját gyermek születéséhez, sikeres vizsgához vagy más örömteli pillanathoz!

Rövid üzenetében küldje el az ünnepelt nevét és a települését, ahol él, az aprohirdetes@ujember.hu címre. Levelében, kérjük, adja meg a pontos nevet és címet, melyre kiállíthatjuk számlánkat.

Egy üzenet díja 3000 Ft, amit átutalással vagy csekken tud befizetni, a befizetés beérkezése után sorait legközelebbi lapszámunkban megjelentetjük.

Ünnepeljen velünk – várjuk jelentkezését!

Segítség a nepáli pusztító villámárvíz után

A nepáli Karitászigazgatója a menekültekről

Cecilia Durga Shrestha SJC, a Caritas Nepal ügyvezető igazgatója augusztus 28-án nyilatkozott a *Vatican News*-nek arról, hogy az Egyház helyi segélyszervezete hogyan támogatja azokat, akiket az ország északi részén pusztító árvíz kényszerített menekülésre.

„Itt nagyon, nagyon szomorú a helyzet” – mondta Cecilia Durga Shrestha nővér, aki 2023 óta áll a dél-ázsiai országban működő

A munkák összehangolása érdekében szorosan együttműködnek az önkormányzatokkal, a hatóságokkal és számos helyi partnerrel.

Cecilia Durga Shrestha elmondta: „A főbb hidak és utak tönkrementek, ezért nem tudunk eljutni a helyszínre.” Beszámolója szerint azonban sikerült megtalálniuk a módját, hogy elérjenek egy vidéki településre, ahol négyszázharmincöt embernek nyújtanak segítséget, akik egy iskolában találtak menedékre. A nővér elmondása szerint a mentési munkálatokat

ágy neműt, takarót, ponyvákat, sátrakat, gyógyszereket, élelmiszert és egyéb alapvető cikkeket juttat el hozzájuk. Tevékenységük középpontjában emellett az orvosi segítségnyújtás áll, különösen a várandós nők és a kisgyermekes anyák számára.

Cecilia Durga Shrestha hangsúlyozta, hogy a nepáli Karitásznak már van tapasztalata a súlyos természeti katasztrófák kezelésében, mivel az országot 2015-ben 7,8-es erősségű földrengés sújtotta, amelynek következtében közel kilencezer ember vesztette életét, huszonegyszáz pedig megsérült. Ez a tapasztalat most segítette nekik abban, hogy gyorsan cselekedjenek, és összehangolják tevékenységüket a különböző partnereikkel.

Fordította: Szalontai Anikó

Forrás: Vatican News angol nyelvű szerkesztősége

Fotó: Caritas Nepal

*

Kétmillió forint összegű gyorssegélyt indított a Katolikus Karitás

Kétmillió forintos gyorssegéllyel támogatja a Katolikus Karitás a nepáli villámárvíz károsultjait, és adománygyűjtést indít, hogy további segítséget nyújthasson a bajba jutott családoknak. Augusztus 31-i lapzártánkkor a legfrissebb adatok szerint a pusztító árvízben 903 ember vesztette életét, és több mint 4274 az eltűntként nyilvántartottak száma – köztük három magyar állampolgár is van, akiket jelenleg is keresnek.

A pusztító villámárvíz augusztus 26-án sújtott le Nepál Rasuwa körzetére, miután a Tibet felől érkező Bhote Koshi folyó vízszintje rendkívül gyorsan megemelkedett. „Amikor egy pillanat alatt mindent elvisz a víz, egy pillanat alatt válhat nincstelenné az ember, az élet pedig kilátástalanná és reményvesztetté. Ilyenkor az első válaszunk az, hogy nem hagyjuk magára azt, aki bajban van” – mondta Zagya Richárd, a Katolikus Karitás országos igazgatója.

„Lehet, hogy Nepál messze van tőlünk, de a Karitás nemzetközi hálózatának és a helyszínen dolgozó Caritas Nepalnak köszönhetően a segítségünk nincs messze. A Katolikus Karitás ezért kétféle forintos gyorssegélyt indít, amelyhez most bárki csatlakozhat. Szeretnénk ezt az összeget közösen tovább növelni, hogy minél több bajba jutott családnak segíthessünk” – mondta az igazgató.

A segítségnyújtás módjai, ha szolidaritását adománnyal szeretné kifejezni:

• Hívja a 1356-os adományvonalat! Minden hívás 500 forintal támogatja a károsultakat. • Adományozzon online a www.karitasz.hu oldalon, a „nepáli villámárvíz károsultjai” adománycélra. • Banki átutalással: CIB Bank 10701094-76228861-51100005 (közlemény: „Nepáli villámárvíz károsultjai”)

További információ kérhető a sajto@caritas.org.hu e-mai-címen, vagy a +36/30/6881989-es telefonszámon.

Forrás: Katolikus Karitás

Karitás élén, amely több mint százötvenöt önkéntest, alkalmazottat és partnert mozgósított a vészhelyzet kezelésére.

A Karitás ügyvezető igazgatója és munkatársai megállás nélkül, mindennap késő estig dolgoznak, hogy megszervezzék a menekültek ellátásához szükséges alapvető dolgok eljuttatását az érintettekhez.

a kormányzati szervek központilag szervezik, és arra kéri az embereket, hogy menjenek magasabban fekvő, biztonságosabb helyekre. „Ők maguk pedig az első vonalban állnak, és keményen dolgoznak a holttestek és az eltűnt személyek felkutatásában.”

A Karitás elsősorban a menekülteknek nyújt segítséget: ruhát,

XIV. Leó pápa részvétlávira és imája

XIV. Leó pápa nagy szomorúságát fejezte ki a nepáli árvizek miatt elvesztett emberléteért és a széles körű pusztításért. Az augusztus 25-én küldött és Pietro Parolin bíboros államtitkár által aláírt táviratban a Szentatya a Mindenható kegyelmébe ajánlotta az elhunytak lelkét, és szívből jövő részvétét fejezte ki a gyászolóknak. Lelki közelségéről biztosította a katasztrófa által érintetteket is, és imádkozik a folyamatban lévő kutató-mentő műveletekben részt vevő men-

tőalakulatok tagjaiért. A távirat a pápa imáival zárul, melyekben Isten segítségét és oltalmát kérte Nepál népe számára.

Somogyi Viktória/VR

*

Augusztus 30-án, az évközi idő 22. vasárnapján a Szentatya a Castel Gandolfo-i Piazza della Libertà nevű téren az apostoli palota előtt összegyűlt hívekkel és zarándokokkal együtt imádkozta el az Úrangyalát. Az imádság

után elmondta: „Imádságomról biztosítom mindazokat, akiket a Nepálban és Tibetben bekövetkezett szörnyű árvíz sújtott. Imádkozunk azokért, akik életüket veszítették, a sebesültekért, az eltűntekért, a családokért és a mentésben részt vevőkért! Mindenki gondoskodó törődése járuljon hozzá a szenvedések enyhítéséhez és ahhoz, hogy a lakosság megkapja a szükséges segítséget.”

Fordította: Tózsér Endre SP

